EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2025.1.20.
COM(2025) 8 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK

az emberkereskedelem elleni küzdelem terén az Európai Unióban elért eredményekről (ötödik jelentés)

{SWD(2025) 4 final}

1. BEVEZETÉS

Az emberkereskedelem olyan bűncselekmény, amely emberéleteket tesz tönkre, megfosztva az érintetteket a méltóságuktól, a szabadságuktól és az alapvető jogaiktól. Az Europol szerint a bejelentett, legnagyobb fenyegetést jelentő bűnözői hálózatok közül 55 folytat fő tevékenységeként (vagy fő tevékenységeinek egyikeként) emberkereskedelmet[1]. Ezenfelül az emberkereskedelemről szóló 2024. évi átfogó jelentés[2] feltárta, hogy az emberkereskedők 74 %-a üzleti típusú bűnözői viszonyban álló, egymáshoz lazán kapcsolódó csoportokban és hálózatokban vagy strukturált bűnszervezetekben tevékenykedik, ami nyilvánvalóvá teszi, hogy a szervezett bűnözői csoportok meghatározó szerepet játszanak az emberkereskedelemmel kapcsolatos tevékenységekben. Az emberkereskedelem gyakran kapcsolódik más bűncselekményekhez – például kábítószer-kereskedelemhez, migránscsempészéshez, vagyon elleni szervezett bűnözéshez, vagy pénzmosáshoz és okmányokkal való visszaéléshez.

Emellett az emberkereskedelem a világ második legelterjedtebb illegális gazdasági tevékenysége[3]. A becslések szerint a kényszermunka az emberkereskedők számára évente 236 milliárd USD nyereséget termel világszerte, ami áldozatonként közel 10 000 USD nyereséget jelent. Az áldozatok kizsákmányolása Európában és Közép-Ázsiában a legjövedelmezőbb: e területen áldozatonként évente 20 000 USD nyereséget érnek el[4]. Bár a **nyereség magas** és 2014 óta 37 %-kal nőtt, **az elkövetők számára továbbra is alacsony kockázattal jár**.

A Covid19-világjárvány által előidézett és az azt követő időszakban tovább súlyosbodó egyik alapvető kihívást **az emberkereskedelem digitális térbe való áthelyeződése** jelenti. Továbbra is nehézségekbe ütközik **az áldozatok felderítése** és segítségnyújtási és támogatási szolgáltatásokhoz való **irányítása**.

Az emberkereskedelemre vonatkozó uniós jogi keretet az **(EU) 2024/1712 irányelvvel**[5] **módosított**, **emberkereskedelem elleni irányelv**[6] (a továbbiakban: módosított irányelv) rögzíti, amely **2024. július 14-én** lépett hatályba. A módosítások szigorúbb szabályokat vezetnek be az emberkereskedelem elleni küzdelemmel kapcsolatban, és megerősített eszközöket biztosítanak a hatóságok számára az emberkereskedelemmel kapcsolatos bűncselekmények kivizsgálásához és büntetőeljárás alá vonásához. Az irányelv a kizsákmányolás új formáit vezeti be, és felveszi a súlyosító körülmények közé az online elkövetett szexuális kizsákmányolást. Emellett jobb támogatást biztosít az áldozatoknak

[1] Decoding the EU's most threatening criminal networks [Az EU-ban tevékenykedő, legnagyobb fenyegetést jelentő bűnözői hálózatok működésének elemzése] | Europol (europa.eu).
[2] 2024. évi átfogó jelentés az emberkereskedelemről
[3] További információkért lásd: 2023-as Globális Szervezett Bűnözési Index | Globális kezdeményezés.
[4] További információkért lásd: Profits and poverty: The economics of forced labour [Profit és szegénység: a kényszermunka gazdaságtana] | Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ilo.org).
[5] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1712 irányelve (2024. június 13.) az emberkereskedelem megelőzéséről és az ellene folytatott küzdelemről, valamint az áldozatok védelméről szóló 2011/36/EU irányelv módosításáról (HL L, 2024/1712., 2024.6.24., ELI: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:32024L1712).
[6] Az Európai Parlament és a Tanács 2011/36/EU irányelve (2011. április 5.) az emberkereskedelem megelőzéséről, és az ellene folytatott küzdelemről, az áldozatok védelméről (HL L 101., 2011.4.15., ELI: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:32011L0036).

is, ami egyúttal a négy pillérre[7] épülő átfogó megközelítést tartalmazó, **emberkereskedelem elleni küzdelemre irányuló uniós stratégiában (2021–2025)**[8] (a továbbiakban: a stratégia) előirányzott egyik fő intézkedés.

Az irányelv 20. cikkével összhangban a Bizottság az emberkereskedelem elleni küzdelem európai uniós koordinátorának támogatásával kétévente jelentést tesz az emberkereskedelem elleni küzdelem terén elért eredményekről. Ez a jelentés a nemzeti koordinátorok és előadók uniós hálózatán, a független szerveken, az uniós ügynökségeken[9], az emberkereskedelem elleni uniós civil társadalmi platform tagjain, valamint az uniós ügynökségektől, az uniós intézményektől és a nemzetközi szervezetektől származó egyéb dokumentumokon alapul.

A jelentés i. azonosítja a fő tendenciákat, ii. vázolja a 2021 és 2024 közötti időszakban hozott főbb, emberkereskedelem elleni intézkedéseket, és iii. elemzi a 2021–2022-es időszakra vonatkozó statisztikákat, amit egy bizottsági szolgálati munkadokumentum[10] tartalmaz. A jelentésben felhasznált adatokat az Eurostat a nemzeti statisztikai hivatalokon keresztül a tagállamokból gyűjtötte össze, és azok az Eurostat adatbázisában a bűnözéssel és büntető igazságszolgáltatással kapcsolatos statisztikák[11] alatt érhetők el.

2. EMBERKERESKEDELEMMEL KAPCSOLATOS TENDENCIÁK AZ UNIÓBAN

2.1. Áldozatok (nem, kor, állampolgárság)

A 2021–2022-es jelentési időszakban[12] **az emberkereskedelem 17 248 áldozatát regisztrálták** regisztrálták az Unióban. Ez **20,5 %-os növekedést** jelent a 2019–2020-as jelentési időszakban regisztrált 14 311 főhöz képest[13]. Csupán 2022-ben 10 093 volt a regisztrált áldozatok száma, ami 2021-hez (7 155) képest 41 %-os növekedést jelent, és 2013 óta ez a legmagasabb szám. Ez valószínűleg az emberkereskedelemmel kapcsolatos általános tudatosság növelésének tudható be. Az Ukrajna elleni katonai agresszió elől menekülők védelmére irányuló összehangolt többszereplős tagállami erőfeszítések nem várt pozitív hatást gyakoroltak az emberkereskedelem különböző állampolgárságú áldozatainak felderítésére.

A korábbi évekhez hasonlóan **az áldozatok tényleges száma valószínűleg jóval magasabb**, mint amire a bejelentett adatok alapján következtetni lehet, mivel a statisztikák

---

[7] i. az emberkereskedelemre ösztönző kereslet csökkentése, ii. az emberkereskedők üzleti modelljének felszámolása, iii. az áldozatok védelme és helyzetük megerősítése, valamint iv. a nemzetközi együttműködés előmozdítása.

[8] Az emberkereskedelem elleni küzdelemre irányuló uniós stratégia (2021–2025).

[9] Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete (EIGE), a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség nagyméretű IT-rendszereinek üzemeltetési igazgatását végző európai uniós ügynökség (eu-LISA), az Európai Unió Büntető Igazságügyi Együttműködési Ügynöksége (Eurojust), a Bűnüldözési Együttműködés Európai Uniós Ügynöksége (Europol), az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA), Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (Frontex), az Európai Unió Menekültügyi Ügynöksége (EUAA), Európai Munkaügyi Hatóság.

[10] SWD(2025)4.

[11] 2021 óta az Eurostat minden évben gyűjt adatokat.

[12] Megjegyzés: A számadatokat úgy igazították ki, hogy csak az adatkészletben szereplő ismert értékeket tükrözzék, figyelmen kívül hagyva a becsléseket és a nem ismert értékeket. E kiigazítás garantálja a bemutatott adatok pontosságát és megbízhatóságát. A korábbi jelentések és a jelenlegi adatok közötti eltérések e finomítási folyamatnak tudhatók be.

[13] 2022-ben világszinten 25 %-kal több áldozatot azonosítottak 2019-hez képest.

csak azokat az áldozatokat tartalmazzák, akikről valamelyik nyilvántartást kezelő szervezet tudomást szerez, és sok áldozatról továbbra sem szereznek tudomást.

Az emberkereskedelem továbbra is **jelentős nemi dimenzióval** rendelkező bűncselekmény. A 2021–2022-es időszakban az Unióban az áldozatok 65 %-a nő és lány volt[14]. A szexuális kizsákmányolás áldozatainak többsége (92 %) nőnemű. 68 %-uk nő, 24 %-uk pedig lány. A munkaerő-kizsákmányolás céljából folytatott emberkereskedelem áldozatainak többsége férfi (70 %).

A regisztrált áldozatok 46 %-a uniós polgár, 54 %-a pedig harmadik országbeli állampolgár volt. Ez elmozdulást jelent a 2019–2020-as időszakhoz képest, amikor a regisztrált áldozatok többsége (55 %) uniós polgár volt. A számokat tekintve az emberkereskedelem áldozatai esetében az öt leggyakoribb uniós állampolgárság a román, a francia, a magyar, a bolgár és a német volt. Az öt leggyakoribb nem uniós állampolgárság pedig a nigériai, az ukrán, a marokkói, a kolumbiai és a kínai volt. Az áldozatok 34 %-a annak az országnak az állampolgára volt, ahol regisztrálták (belső emberkereskedelem). Bulgáriában, Romániában, Magyarországon, Szlovákiában és Lettországban szinte az összes áldozat az adott ország saját állampolgára volt.

2.2. A szexuális kizsákmányolás céljából folytatott emberkereskedelem

A 2021–2022-es időszakban az Unióban továbbra is a **szexuális kizsákmányolás** céljából folytatott emberkereskedelem jelentette a **kizsákmányolás legelterjedtebb formáját** (49 %), jóllehet megfigyelhető volt némi csökkenő tendencia (51 %-ról).

A fiatal nők és lányok szexuális kizsákmányolás céljából történő toborzásának leggyakoribb módja továbbra is a „loverboy-módszer” volt[15]. Az emberkereskedők gyakran létesítenek online romantikus kapcsolatokat, hoznak létre érzelmi függőséget, valamint csábítják el az áldozatokat kizsákmányolás céljából. A tagállamok többsége és az Europol megerősítette, hogy a közösségi média, különösen a társkereső alkalmazások, a személykísérő-szolgálatatásokat kínáló oldalak és a felnőtteknek szóló weboldalak meghatározó szerepet játszanak a szexuális kizsákmányolás céljából történő toborzásban.

Harmadik országokból is toboroznak áldozatokat látszólagos munkavégzés céljából, akiket megérkezésüket követően prostitúcióra kényszerítenek. Például a kínai nők szexuális kizsákmányolását célzó emberkereskedelmet az egyes uniós országokban és Kínában működő decentralizált telefonos ügyfélszolgálatokon keresztül szervezték meg. A telefonos ügyfélszolgálatok központként szolgálnak az áldozatok online hirdetéseinek országok közötti kezelése, a szexuális szolgáltatások időpontjának és árának meghatározása, valamint az illegális bevételek tisztára mosásáért felelős tagoknak történő pénzátutalás terén[16].

[14] Világszinten is hasonló tendencia figyelhető meg: a nők és lányok teszik ki az emberkereskedelem áldozatainak többségét, 2022-ben azonosított áldozatok 61 %-át.
[15] Magyarország, Németország, Belgium, Ausztria, Görögország, Bulgária, Eurojust, Europol, EMPACT.
[16] További információkért lásd: First forensic sprint at Europol to speed up human trafficking investigations [Az Europol első kriminalisztikai villámakciója az emberkereskedelem elleni nyomozások felgyorsítása érdekében] | Europol (europa.eu).

Az előző jelentési időszakhoz képest több tagállamban[17] számoltak be a szexuális kizsákmányolás céljából emberkereskedelem áldozatává vált latin-amerikai nők és transznemű személyek számának növekedéséről. Az Europol szerint a latin-amerikai áldozatok különböző belépési pontokon keresztül, olykor a vízumliberalizációs rendszereket kihasználva érkeznek az Unióba, és innen viszik őket tovább azokra a helyekre, ahol a kizsákmányolás történik. Lengyelországban például a 2022. évi statisztikák szerint 2021-hez képest 476 %-kal nőtt a Latin-Amerikából (főként Kolumbiából, Guatemalából, Venezuelából, Mexikóból és Peruból) származó, az emberkereskedelem áldozataként azonosított személyek száma. Számos tagállamban[18] tűnnek fel olyan, a szubszaharai térségből, például Nigériából, a Kongói Demokratikus Köztársaságból, Kamerunból, Szomáliából, Elefántcsontpartról és Kenyából származó személyek, akik szexuális kizsákmányolás áldozatává váltak.

2.3. A munkaerő-kizsákmányolás céljából folytatott emberkereskedelem

A **munkaerő-kizsákmányolás** céljából folytatott emberkereskedelem a 2021–2022-es időszakban is az emberkereskedelem **második legelterjedtebb** formája az Unióban (az áldozatok 37 %-a). Négy tagállamban ez jelenti a kizsákmányolás meghatározó formáját[19]. A 2021–2022-es időszakban a munkaerő-kizsákmányolás áldozatainak száma (5 940) **51 %-kal nőtt** az előző időszakhoz (3 940) képest[20]. 2022-ben a szexuális kizsákmányolás és a munkaerő-kizsákmányolás aránya megegyezett (41 %). Az áldozatok többsége férfi (70 %). A 2021–2022-es időszakban az Unióban az előző időszakhoz képest közel azonos arányban regisztráltak uniós (46 %) és nem uniós (54 %) áldozatokat[21].

Számos tagállam és az Europol is kiemelte, hogy a toborzást csalárd álláshirdetésekkel az interneten keresztül végzik. Németország megfigyelte, hogy az áldozatok munkaerő-kizsákmányolás céljából történő toborzásához is használják a „loverboy-módszert”.

A kizsákmányolás szempontjából nagy kockázatú ágazatok közé tartozik az építőipar, a mezőgazdaság, az erdészet, az élelmiszer-feldolgozás, a szerelősorok, a vendéglátás, a kiskereskedelem, az autómosók, a szépségszalonok és takarítási szolgáltatások, a szállítás és a házvezetés[22]. Az újonnan megjelenő területek közé tartoznak például az otthoni gondozási és ápolási szolgáltatások, valamint a csomagkézbesítési szolgáltatások. Portugáliában és Belgiumban a labdarúgás a kizsákmányolás sajátos területévé vált[23]. Szerződés, fejlődési lehetőségek és jövőbeli labdarúgó-karrierrel kapcsolatos kilátások ígéretével kecsegetettek fiatal labdarúgókat. Nagyon kevés vagy semmilyen fizetést nem

[17] Észtország, Belgium, Franciaország, Görögország, Írország, Hollandia, Portugália, Lengyelország, Málta Spanyolország és az Europol.
[18] Ausztria, Görögország, Írország, Lettország, Olaszország, Portugália, Svédország, Málta, Dánia.
[19] Belgium, Lettország, Luxemburg és Portugália.
[20] 2019 és 2022 között világszinten 47 %-kal nőtt a kényszermunka céljából folytatott emberkereskedelem felderített áldozatainak száma.
[21] A munkaerő-kizsákmányolás céljából folytatott emberkereskedelem regisztrált áldozatainak 5 %-a esetében „egyéb” állampolgárság szerepel a nyilvántartásban.
[22] Europol.
[23] El Dourado ügy, Portugália, valamint Corr. Bruxelles francophone, 4 novembre 2019, 69ème ch. (par défaut et appel). Voy. Myria, Rapport annuel Traite et trafic des êtres humains 2020, Derrière des portes closes, pp. 90-91 et le site internet de Myria (jurisprudence), Bruxelles, 27 juin 2022, 11ème ch.

kaptak, munkára kényszerítették őket, ott-tartózkodásukat bizonytalanság övezte, útlevelüket elvették, és nem hagyhatták el az épületet[24].

Míg az építőiparban, az élelmiszer-feldolgozásban és a szállításban nagy- és középvállalkozások vesznek részt, és a kizsákmányolásnak jelentős számú áldozata lehet, addig a szépségápolási szolgáltatásokat, a vendéglátóhelyeket és a autómosókat gyakran kis- és mikrovállalkozások és családi vállalkozások üzemeltetik, így az áldozatok száma is kevesebb lehet. A jelentési időszakban az áldozatok nagy száma annak is betudható volt, hogy néhány nagy horderejű nyomozás eredményeképpen jelentős számú lehetséges áldozatot azonosítottak, elsősorban Belgiumban egy multinacionális vegyipari vállalat[25] építkezési területén, valamint Németországban az italszállítmányozási ágazatban, ahonnan 555 lehetséges áldozatot mentettek ki[26].

Az áldozatok állampolgársága és profilja nagymértékben függ a kizsákmányolás által érintett ágazattól. Az ázsiai[27], észak-afrikai[28] és kelet-európai[29] férfi munkavállalókat jellemzően építkezéseken és a mezőgazdaságban alkalmazzák, míg a kelet-európaiakat (belaruszokat, ukránokat, lengyeleket) a közlekedési ágazatban foglalkoztatják. Míg a vietnami és thai nőket szépségszalonokban és körömszalonokban, addig az indiai és egyes afrikai nemzetiségűeket az otthoni ápolási-gondozási ágazatban zsákmányolják ki. Az Unióban a gyermekmunka jellemzően családon vagy a családi vállalkozásokon belül valósul meg. A gyermekeket a vendéglátásban, a mezőgazdaságban, az építőiparban vagy takarítási szolgáltatások keretében zsákmányolják ki. Sok gyermek látja el idős vagy beteg családtagjainak otthoni gondozását is[30].

A tagállamok az idénymunkások sajátos kiszolgáltatottságára is rámutattak[31]. Az áldozatokat távoli mezőgazdasági területekre szállítják, akik ott élnek és dolgoznak, és többnyire bizonytalan és túlzsúfolt szállásért fizetnek. A szűkös gazdasági erőforrások és a nyelvtudás hiánya miatt teljes függőségbe kerülnek. A helyszínek korlátozott elérhetősége és távoli elhelyezkedése megnehezíti a munkaügyi ellenőrzéseket és az áldozatok azonosítását[32].

A kizsákmányolás előfordulása nem függ a vállalatok méretétől, nyereségétől, illetve szervezetétől. A nyomozások során arra derült fény, hogy az emberkereskedők rendkívül kifinomultan, összetett üzleti struktúrák keretében, különböző területekre szakosodva szervezik meg a személyazonosító okmányokkal ellátott, szinte minden kontinensről származó több száz ember toborzását, utaztatását és elszállásolását. A munkaerő-kizsákmányolás céljából folytatott emberkereskedelem gyakran más bűncselekményekkel, például költségvetési csalással, okmányokkal való visszaéléssel, valamint a foglalkoztatási és szociális biztonsági jogszabályok súlyos megsértésével is egybefonódik. A szervezett bűnözői hálózatok a személyazonosító okmányok és a telefonok elkobzása mellett fizikai vagy pszichológiai fenyegetéseket is alkalmaznak, hogy ellenőrzésük alatt tartsák az

[24] Az emberkereskedelem csökkentése érdekében a FIFA átigazolási rendszere 2022 óta egy olyan elektronikus útlevél kiadását is magában foglalja, amely tizenkét éves kortól kezdve tartalmazza a játékos nyilvántartásba vételi előzményeit.
[25] Rapport annuel d'évaluation 2023 | Traite et trafic des êtres humains (myria.be).
[26] BKA – Bundeslagebilder Menschenhandel – Bundeslagebild Menschenhandel und Ausbeutung 2022.
[27] Banglades, Pakisztán, Törökország, Nepál.
[28] Marokkó.
[29] Ukrajna, Magyarország, Bulgária.
[30] Kinderarbeit – Fakten und Forderungen | terre des hommes (tdh.de).
[31] Ausztria, Finnország, Írország, Portugália, Svédország és az Europol.
[32] Finnország, Svédország, Portugália – a 2022. évi éves biztonsági jelentés.

áldozatokat. Az áldozatok többsége nem beszéli a fogadó ország nyelvét, vonakodnak együttműködni a hatóságokkal és nem feltétlenül azonosítják magukat áldozatként. A kizsákmányolók gyakran bankszámla nyitására kényszerítik áldozataikat, amelyet ellenőrzésük alatt tartanak, hogy hozzáférhessenek az áldozatok béréhez és pénzeszközeihez[33].

2.4. A kizsákmányolás egyéb formái céljából folytatott emberkereskedelem

A jelentési időszakban az emberkereskedelem egyéb – a szexuális és munkaerő-kizsákmányoláson kívüli – formái az összes áldozat **14 %-át érintették**[34]. A kizsákmányolás ilyen formái közé tartoznak a bűnözésre kényszerítés, a koldulásra kényszerítés, az illegális szerveltávolítás és az „egyéb" formák.

Jóllehet a 2021–2022-es időszakban az Unióban a **bűnözésre kényszerítés** az összes regisztrált áldozat csupán 3 %-át érintette, több tagállam[35] is e kizsákmányolási forma növekedéséről számolt be. A bűnözésre kényszerítés gyakran lopáshoz, kisebb bűncselekményekhez, zsebtolvajláshoz, bolti lopáshoz és kábítószer-értékesítéshez kapcsolódik. A tagállamok a bűnözésre kényszerítés útján elkövetett online csalások és a társadalombiztosítási visszaélések terjedéséről is beszámoltak[36]. Beszámolóik szerint az is egyre gyakoribb, hogy a bűnbandák zsebtolvajlás és rablás céljából vagy drogfutárként zsákmányolnak ki gyermekeket[37]. A bűnbandák (főként migrációs háttérrel rendelkező) fiatal, kiszolgáltatott fiúkat használnak arra, hogy drogfutárként vagy kannabiszültetvényeken dolgozzanak, rablásokat vagy akár lövöldözéseket és egyéb erőszakos cselekményeket kövessenek el. 2023 októberében az Europol egy olyan bűnözői hálózat felszámolásában támogatta a szerb rendőrséget, amely kényszerházasság, koldulásra kényszerítés és bűnözésre kényszerítés céljából folytatott gyermekkereskedelemben vett részt. A családalapú bűnszervezeteken belül a bűnözők és az áldozatok életkora 5 és 17 év között volt. Ausztria, Franciaország és Németország is részt vett a nyomozásban[38].

A **koldulásra kényszerítés** (2 %) mint a kizsákmányolás egyik formája továbbra is jelen van több tagállamban. Portugáliában ez volt a kizsákmányolás harmadik legjelentősebb formája. Az áldozatok között főként kiskorú román, bolgár, szlovák és magyar állampolgárok, köztük roma nemzetiségűek képviseltették magukat.

Több tagállam[39] is beszámolt a **kényszer- és színlelt házasság** céljából folytatott emberkereskedelem eseteiről, amelyek az etnikai kisebbségeket, például a migrációs háttérrel rendelkező roma embereket és gyermekeket (főként lányokat) érintik. A kényszerházasság gyakran a kizsákmányolás többféle formájával, többek között szexuális kizsákmányolással, munkaerő-kizsákmányolással vagy a koldulásra kényszerítéssel is összekapcsolódik[40].

---

[33] Europol.
[34] 2019–2020-ban az Unióban a kizsákmányolás egyéb formái az emberkereskedelem eseteinek 11 %-át tették ki.
[35] Például Belgium, Ciprus, Horvátország, Lettország, Spanyolország.
[36] Írország és Szlovénia.
[37] Például Észtország, Franciaország.
[38] További információkért lásd: Human trafficking ring exploiting children halted in Serbia [Megállították a gyermekeket kizsákmányoló embercsempész-hálózatot Szerbiában] | Europol (europa.eu).
[39] Szlovénia, Szlovákia, Spanyolország, Horvátország, Lettország, Görögország és Litvánia.
[40] Görögország.

A **kizsákmányoló béranyaság** az emberkereskedelem egyik új formája. A bűnözők béranyaság céljából zsákmányolnak ki kiszolgáltatott nőket. A közvetítők (például a reprodukciós klinikák) nagyon nagy nyereség elérése érdekében határokon átnyúlóan folytatnak szervezett bűnözést. A görög rendőrség egy olyan bűnszervezetet számolt fel, amely kelet-európai országokból[41] származó nőket zsákmányolt ki petesejtek eltávolítása és béranyasági szolgáltatások céljából.

Bulgária, Görögország és Szlovákia **szerveltávolítás** céljából folytatott emberkereskedelem gyanújáról számolt be, amely szervkereskedelemként sejtek, szövetek és vér kizsákmányoló jellegű eltávolítását is magában foglalta. Görögország emellett a petesejtek orvosilag asszisztált reprodukcióhoz kapcsolódó eltávolítását is szerveltávolításnak tekintette. E kizsákmányolási forma az Unióban 2021–2022-ben regisztrált esetek kevesebb mint 1 %-át tette ki.

2.5. Gyermekkereskedelem

A gyermekkereskedelem az emberkereskedelem gyorsan fejlődő és sokrétű formája, amely egyúttal az emberi kizsákmányolásnak, a gyermekek elleni erőszaknak, a gyermekbántalmazásnak és a gyermekek jogai megsértésének súlyos formáját jelenti. A 2021–2022-es időszakban a gyermekáldozatok 81 %-a (2 401 gyermek) uniós polgár volt, és 88 %-ukat (2 120 gyermeket) saját tagállamukban zsákmányolták ki. Az Unióban regisztrált összes áldozat közel egyötöde gyermekáldozat volt (19 %). A gyermekáldozatok aránya 2021–2022-ben 3 %-kal csökkent a 2019–2020-as időszakhoz képest[42]. Egyes tagállamok a gyermekáldozatok nagyon alacsony számáról számolnak be[43]. A regisztrált gyermekáldozatok számában megfigyelhető csökkenő tendencia az online szexuális kizsákmányolás növekedésével lehet összefüggésben, ahol sok áldozat rejtve marad. Néhány tagállamban a gyermekáldozatokat nem tartják nyilván emberkereskedelem áldozataként annak érdekében, hogy biztosíthassák részükre a gyermekek számára rendelkezésre álló átfogóbb támogatást. Ezért a kizsákmányolás áldozatává vált gyermek tényleges száma továbbra sem ismert, és előfordulhat, hogy esetükben alacsony a bejelentési arány. Az áldozatok általában gyenge szociális és családi háttérrel rendelkeznek. Alacsony önbecsüléssel, pszichológiai problémákkal küzdenek, gyakran próbálnak ki drogokat, valamint rövid és hosszú távú fizikai, mentális, pszichológiai és egyéb mélyen gyökerező fejlődési problémáktól szenvednek. A bentlakásos vagy intézményi gondozásban élő gyermekek különösen kiszolgáltatottak az emberkereskedelemmel szemben.

Az Unióban a gyermekek a **kizsákmányolás minden formája**, főként szexuális kizsákmányolás, de bűnözésre kényszerítés, koldulásra kényszerítés, kényszerházasság és munkaerő-kizsákmányolás céljából is emberkereskedelem áldozatává válnak[44]. A digitalizáció következtében aggasztó mértékben nőtt a fiatalkorú prostitúció emberkereskedelemhez vezető eseteinek száma. Sok esetben olyan kisgyermekekről van szó, akik nagyon aktívak a közösségi oldalakon és a játékoldalakon, és ezáltal felkeltik az emberkereskedők figyelmét. A „zsebpénzes” kizsákmányolás a Covid19-világjárvány idején jelent meg, amikor az emberkereskedők fiatal lányokat győztek meg az interneten,

[41] Főként Grúzia és Albánia.
[42] Ezzel szemben 2022-ben világszinten 31 %-kal nőtt az azonosított gyermek áldozatok száma 2019-hez képest.
[43] Belgium, Spanyolország, Írország, Ausztria.
[44] Europol és EMPACT OA 2.8.

hogy prostitúcióval egészítsék ki zsebpénzüket, ami szexuális kizsákmányoláshoz vezetett. A bűncselekmény olyan széles körben elterjedt Németországban, hogy a bűnüldöző szervek külön nevet adtak neki[45].

A franciaországi Trocadero-ügy annak egyik példája, hogy a törvényszék a bűnözésre kényszerítést első fokon az emberkereskedelem céljaként ismerte el. Hét algériai emberkereskedő tizenhét, kísérő nélküli kiskorúnál alakított ki kábítószer-függőséget, majd a híres párizsi Trocadero téren bűncselekmények, többek között lopás elkövetésére kényszerítették őket[46].

2.6. Emberkereskedelem a migrációval összefüggésben

A jelentési időszakban nőtt a nem uniós állampolgárok aránya, és ők tették ki az emberkereskedelem áldozatainak többségét. 2021–2022-ben a nyilvántartásba vett áldozatok 46 %-a uniós polgár, **54 %-a pedig nem uniós állampolgár volt**. Ez elmozdulást jelent a 2019–2020-as időszakhoz képest, amikor a regisztrált áldozatok többsége uniós polgár volt (55 % uniós polgár és 45 % harmadik országbeli állampolgár).

Az áldozatok állampolgársága és neme nagymértékben függ a kizsákmányolás formájától. Míg a Nigériából, Kamerunból, Kínából és a latin-amerikai országokból származó áldozatok főként nők, akik szexuális kizsákmányolás céljából válnak emberkereskedelem áldozatává, a Marokkóból, Bangladesből, Pakisztánból, a Fülöp-szigetekről, Algériából és Indiából származó áldozatok főként férfiak, akik munkaerő-kizsákmányolásnak vannak kitéve.

Az elmúlt években afrikai bűnszervezetek a Ciprusra és a délkelet-európai országokba érkező migránsok közült sok afrikai nőt és lányt kényszerítettek erőszakkal prostitúcióra. Például nigériai, kongói, kameruni és más afrikai nők érkeztek diákvízummal Ciprus nem kormányzati ellenőrzés alatt álló területére, és végül magánlakásokban, bárokban és éjszakai klubokban prostitúcióra kényszerítették őket[47]. Hasonlóképpen, latin-amerikai és ukrán nők érkeznek jogszerűen az Unióba rövid távú tartózkodás céljából, akik látszólag jogszerű szerződésekkel prostitúciót folytatnak, ami gyakran szigorú megfigyelés és az épületek elhagyására vonatkozó korlátozások melletti kizsákmányoláshoz vezet. Az emberkereskedelem Kínából és latin-amerikai országokból származó áldozatai – a közvetlen repülőjáratok mellett – gyakran a nyugat-balkáni útvonalon keresztül jutnak el az úti cél szerinti tagállamba[48].

A kísérő nélküli kiskorúak különös mértékben veszélyeztetettek, és kiszolgáltatottak az emberkereskedőkkel szemben. 2018 és 2022 között minden évben jelentősen nőtt az Európába érkező, kísérő nélküli kiskorúak száma, és 2022-ben elérte a 15 928 főt. Az észak-afrikai és afgán migránscsempész- és emberkereskedő-hálózatok fiatal afgán, marokkói, algériai vagy tunéziai fiúkat zsákmányolnak ki, és az Unióba vezető migrációs útvonaluk mentén prostitúcióra vagy szexuális erőszakra kényszerítik őket. A

[45] 2022 Bundeslagebild des Menschenhandels (Bundeskriminalamt).
[46] L'Avis sur la traite à des fins de contrainte à commettre tout crime ou délit (A - 2024-2) (cncdh.fr).
[47] A Frontex észrevételei.
[48] Az Europol észrevételei.

kizsákmányolást gyakran a közösségi médiában terjesztik azzal a céllal, hogy pénzt zsaroljanak ki a családjuktól[49].

3. AZ EMBERKERESKEDELEM KEZELÉSÉT CÉLZÓ UNIÓS ÉS TAGÁLLAMI INTÉZKEDÉSEK

3.1. Az emberkereskedelem kezelésére irányuló átfogó megközelítés

A jelentési időszakban az emberkereskedelem elleni küzdelemre irányuló uniós stratégia (2021–2025) négy területén bejelentett **jogi, pénzügyi, operatív és szakpolitikai kezdeményezések** esetében már jelentős előrehaladás történt, illetve azok folyamatban vannak vagy már meg is valósultak. Az uniós stratégia egyik kiemelt intézkedése **a 2011/36/EU irányelv** értékelése és **felülvizsgálata**[50]. A Bizottság a főbb hiányosságokat a 2022. december 19-én előterjesztett – majd a társjogalkotók által 2024. június 13-án elfogadott és végül 2024. július 14-én hatályba lépett – jogalkotási javaslatban[51] orvosolta. A tagállamoknak 2026. július 15-ig kell átültetniük és végrehajtaniuk az új rendelkezéseket.

A Bizottság **emberkereskedelem elleni küzdelemmel foglalkozó központot** hoz létre, amely ernyőplatformként fog működni azzal a céllal, hogy támogassa a tagállamokat a módosított irányelv és a stratégia végrehajtásában, iránymutatásokat dolgozzon ki, megossza a bevált gyakorlatokat és megerősítse az együttműködést.

A módosított irányelv értelmében kötelező lesz **statisztikákat gyűjteni és** azokat **megosztani** a Bizottsággal (EUROSTAT). Az adatok lehetővé teszik a helyzet megértését és a szükséges intézkedések azonosítását, és hozzájárulnak a **nemzeti stratégiákban és cselekvési tervekben**[52] tükröződő uniós és nemzeti prioritások, valamint az érintett érdekelt feleknek az áldozatok felderítése, azonosítása és védelme terén való támogatását célzó **iránymutatások**, **protokollok** és **eljárások**[53] kidolgozásához. A módosított irányelv új kötelezettséget is ró a tagállamokra, miszerint ötévente **emberkereskedelem elleni nemzeti cselekvési tervet** kell elfogadniuk és végrehajtaniuk.

Az adatokat az emberkereskedelem elleni küzdelemre szánt **pénzügyi erőforrások** elosztásához is felhasználják. A jelentési időszakban a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapon (MMIA)[54] és a Belső Biztonsági Alapon (BBA)[55] keresztül tervezett finanszírozás a 2021–2024-es időszakot tekintve összesen mintegy 25 millió EUR-t tesz

[49] EMPACT 2.8.
[50] SWD(2022)427 final.
[51] Az emberkereskedelem megelőzéséről, az ellene folytatott küzdelemről és az áldozatok védelméről szóló 2011/36/EU irányelv módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló bizottsági javaslat (COM(2022)732 final).
[52] Románia, Franciaország, Olaszország, Görögország, Szlovénia, Csehország, Hollandia.
[53] Németország, Horvátország, Görögország, Olaszország, Litvánia, Luxemburg, Lettország.
[54] MMIA – A tematikus eszköz 2021–2022-es és 2023–2025-ös időszakra vonatkozó munkaprogramja elérhető a Migrációügyi és Uniós Belügyi Főigazgatóság weboldalán: https://home-affairs.ec.europa.eu/funding/asylum-migration-and-integration-funds/asylum-migration-and-integration-fund-2021-2027_en?prefLang=hu.
[55] BBA – A tematikus eszköz 2021–2022-es és 2023–2025-ös időszakra vonatkozó munkaprogramja elérhető a Migrációügyi és Uniós Belügyi Főigazgatóság weboldalán: https://home-affairs.ec.europa.eu/funding/internal-security-funds/internal-security-fund-2021-2027_en?prefLang=hu.

ki[56]. A 25 millió EUR-ból például a Belső Biztonsági Alap keretében mintegy 3,8 millió EUR-t ítéltek oda öt olyan transznacionális intézkedésre, amelynek célja, hogy az emberkereskedelem elleni bűnüldözési és igazságügyi válaszintézkedések megerősítése révén ellehetetlenítse az emberkereskedők üzletszerű tevékenységét, különös tekintettel a gyermekekre és a munkaerő-kizsákmányolásra[57]. Emellett a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap keretében például mintegy 4 millió EUR-t ítéltek oda hat olyan transznacionális projektnek, amely az emberkereskedelem áldozatául esett harmadik országbeli állampolgárok segítésével, támogatásával és integrációjával foglalkozik.

Operatív szempontból az emberkereskedelem elleni küzdelem teljes mértékben beépül a Bűnügyi Fenyegetettség Elleni Európai Multidiszciplináris Platform (EMPACT) tevékenységébe, amely a Tanács által az EMPACT-ciklus keretében meghatározott tíz bűnüldözési prioritással kapcsolatos multidiszciplináris fellépéseket támogatja[58]. Célja, hogy a kizsákmányolás valamennyi formája tekintetében felszámolja az emberkereskedelemmel foglalkozó bűnözői hálózatokat. A 2022–2025-ös időszakban az uniós ügynökségek támogatásával összesen 70 operatív intézkedést hajtanak végre olyan stratégiai célok megvalósítása érdekében, mint a munkaerő- és szexuális kizsákmányolással, a bűnözésre kényszerítéssel, a gyermekkereskedelemmel kapcsolatos közös nyomozások, az emberkereskedelemmel kapcsolatos pénzügyi nyomozások, valamint az emberkereskedelemre vonatkozó operatív és stratégiai információk gyűjtése és megosztása.

Az Eurojust 66 közös nyomozócsoportot támogatott emberkereskedelemmel kapcsolatos ügyekben[59]. Több tagállam[60] is arról számolt be, hogy részt vett az Eurojust által koordinált közös nyomozócsoportokban – uniós tagállamokkal és nem uniós országokkal együtt egyaránt.

Végezetül az emberkereskedelem **többszereplős, összehangolt megközelítést** igényel. A módosított irányelv[61] megerősítette az emberkereskedelem elleni küzdelem európai uniós koordinátora[62] általi uniós szintű koordinációt, lévén kifejezetten előírja az emberkereskedelem elleni küzdelem nemzeti koordinátoraival, a független szervekkel, az uniós ügynökségekkel és az e területen tevékenykedő érintett civil társadalmi szervezetekkel való koordinációt.

A koordinációval nemzeti szinten is foglalkoznak. A módosított irányelv kötelezővé teszi az **emberkereskedelem elleni küzdelem nemzeti koordinátorainak** funkcióját,

---

[56] 25 millió EUR a tervezett összeg, de a végrehajtott vagy az előirányzott összeg ettől eltérhet. Ebből az összegből különböző típusú intézkedéseket, azaz uniós intézkedéseket, egyedi intézkedéseket és közbeszerzéseket fedeznek.

[57] A Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap és a Belső Biztonsági Alap keretében finanszírozott uniós támogatások jegyzéke elérhető az EU finanszírozási és pályázati portálján, az EU által finanszírozott projektek menüpont alatt (europa.eu).

[58] A Tanács következtetései a 2022 és 2025 közötti EMPACT súlyos és szervezett bűnözés elleni küzdelemmel kapcsolatos uniós prioritásainak meghatározásáról, https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8665-2021-INIT/hu/pdf. Lásd még: EU Policy Cycle - EMPACT [A szervezett és súlyos nemzetközi bűnözésre vonatkozó uniós szakpolitikai ciklus – EMPACT] | Europol (europa.eu).

[59] További információkért látogasson el a következő weboldalra: Közös nyomozócsoportok | Eurojust | Az Európai Unió Büntető Igazságügyi Együttműködési Ügynöksége (europa.eu).

[60] Bulgária, Finnország, Németország, Magyarország, Olaszország, Litvánia, Írország, Málta, Spanyolország és Románia, Szlovákia és Szlovénia.

[61] Az (EU) 2024/1712 irányelv 20. cikke.

[62] Az emberkereskedelem elleni küzdelem európai uniós koordinátora – Európai Bizottság (europa.eu).

megfelelő forrásokat ír elő, és meghatározza a feladatokat[63]. Továbbá arra ösztönzi a tagállamokat, hogy hozzanak létre **független nemzeti szerveket** az emberkereskedelem elleni intézkedések végrehajtásának és hatásának nyomon követésére. Németország például a Német Emberi Jogi Intézetet jelölte ki arra, hogy betöltse az emberkereskedelemmel foglalkozó független nemzeti előadó szerepét, így az Unióban 16-ra nőtt a nemzeti előadók száma[64].

3.2. Az emberkereskedelem megelőzése

3.2.1. A bűnözést előmozdító kereslet csökkentése

A kereslet elősegíti a kiszolgáltatott helyzetben lévő emberek kizsákmányolásának minden formáját, amelyet az emberkereskedők ki is használnak. Több tagállamban **jogszabályi módosításokat** vezettek be, amelyek bűncselekménnyé nyilvánították a szexuális szolgáltatások vagy az emberkereskedelem áldozatai által nyújtott szolgáltatások igénybevételét[65], eközben más tagállamok az ilyen bűncselekménnyé nyilvánítás bevezetéséről tárgyaltak.

2022-ben négy tagállam összesen 51 gyanúsítottról és 8 büntetőeljárásról számolt be áldozatok által nyújtott szolgáltatások igénybevételével kapcsolatban. A jelentési időszakban Ciprus arról számolt be, hogy egy felhasználót 3 év börtönbüntetésre ítéltek az emberkereskedelem áldozata által nyújtott szexuális szolgáltatások igénybevételének bűncselekménye miatt, eközben Magyarország arról számolt be, hogy egy felhasználót gyermekprostitúcióval kapcsolatos kizsákmányolás miatt ítéltek el.

Az emberkereskedelmet ösztönző kereslet kezelésére irányuló összehangolt szakpolitikai válasz kidolgozása, valamint a tagállamok büntető igazságszolgáltatási erőfeszítéseinek további megerősítése és összehangolása érdekében a módosított irányelv kötelezővé tette a tagállamok számára, hogy **bűncselekménnyé nyilvánítsák az áldozatok kizsákmányolásával nyújtott szolgáltatások tudatos igénybevételét**[66]. A módosított irányelv a preambulumbekezdésekben iránymutatásként olyan mutatókkal szolgál, amelyek objektív és ténybeli körülményeken alapuló „tudásra” engednek következtetni[67]. Az irányelv a kizsákmányolás minden formáját felöleli, ahol a szolgáltatást emberkereskedelem áldozata nyújtja. Nem vonatkozik azonban azokra az ügyfelekre, akik emberkereskedelem áldozatai által előállított termékeket vásárolnak.

3.2.2. Jogi személyeket célzó megelőző intézkedések

Uniós szinten számos jogalkotási intézkedést fogadtak el azzal a céllal, hogy foglalkozzanak a vállalatok – köztük az online platformok – azzal kapcsolatos felelősségével, hogy a tevékenységeik során és ellátási láncaikon belül csökkentsék a keresletet, valamint felderítsék az emberkereskedelem lehetséges eseteit.

[63] Az (EU) 2024/1712 irányelv 19. cikke.
[64] Belgium, Csehország, Finnország, Franciaország, Németország, Görögország, Írország, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Hollandia, Portugália, Románia, Szlovákia, Spanyolország és Svédország.
[65] Magyarország, Németország, Hollandia.
[66] Az (EU) 2024/1712 irányelv 18a. cikke.
[67] Az (EU) 2024/1712 irányelv (27) preambulumbekezdése.

A 2022. október 19-én elfogadott, **digitális szolgáltatásokról szóló rendelet**[68] hozzá fog járulni az emberkereskedelemmel kapcsolatos online tartalmak felderítéséhez, nyomon követéséhez és eltávolításához[69]. A Bizottság megjelölte az „online óriásplatformokat” és a „nagyon népszerű online keresőprogramokat”, köztük négy, felnőtteknek szóló weboldalt[70], amelyekre szigorú kötelezettségek vonatkoznak a rendszerszintű kockázatok azonosítása, értékelése és mérséklése, valamint az átláthatósági intézkedések, a hozzáférhető bejelentési eszközök és a panasztételi mechanizmusok tekintetében. Emellett minden online platformnak és keresőprogramnak megfelelő intézkedéseket kell hoznia a kiskorúak magas szintű magánéleti védelmének, biztonságának és védelmének biztosítása érdekében, valamint értesítenie kell a bűnüldöző szerveket a jogellenes tartalmakról, ha gyanítható bűncselekményekről szerez tudomást. Ezenkívül az **emberkereskedelem elleni módosított irányelvnek** köszönhetően az információs és kommunikációs technológiák segítségével elkövetett vagy elősegített szexuális kizsákmányolás **súlyosító körülménnyé** vált, amely szigorúbb büntetésekhez vezethet, figyelembe véve az ilyen technológiák segítségével elkövetett bűncselekmények terjedését és az áldozatokra gyakorolt lehetséges tartós hatást.

A **fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati átvilágításról szóló**, 2024. június 13-i **irányelv**[71] kiegészíti a 2011/36/EU irányelvet. Az irányelv horizontális keretet határoz meg annak érdekében, hogy előmozdítsa az egységes piacon működő vállalkozásoknak és alvállalkozóiknak az emberi jogok és a környezet tiszteletben tartásához való hozzájárulását saját tevékenységeik során és ellátási láncaik mentén. Az irányelv hatálya alá tartozó vállalkozások feladatai közé tartozik, hogy azonosítsák, megelőzzék és mérsékeljék az emberi jogokra és a környezetre gyakorolt káros hatásaikat, valamint számot adjanak azokról, ideértve az emberkereskedelmet is.

2024. november 27-én elfogadták a **kényszermunkával előállított termékek uniós piacon belüli tilalmáról szóló rendeletet**[72]. A rendelet hatálya a kényszermunkával előállított hazai és importált termékekre terjed ki. A nemzetközi normákra alapozva, valamint a meglévő horizontális és ágazati uniós kezdeményezéseket, különösen az átvilágítási és átláthatósági kötelezettségeket kiegészítve a rendelet várhatóan szilárd, kockázatalapú végrehajtási kerettel ötvözi majd a tilalmat.

2023 októberében a Bizottság benyújtotta a **kábítószer-kereskedelem és a szervezett bűnözés elleni küzdelemre vonatkozó uniós ütemtervet**[73], amely 17 operatív intézkedést javasol négy pillér mentén, amelyek egyike a bűnmegelőzéshez kapcsolódik. Az ütemterv e tekintetben prioritásként kezeli a fiatalok és a gyermekek bűnbandák általi toborzásának megakadályozására irányuló intézkedések előmozdítását, mivel a bűnözői hálózatok – köztük kábítószer-kereskedők – bűncselekmények elkövetése, különösen kábítószer-

[68] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2065 rendelete (2022. október 19.) a digitális szolgáltatások egységes piacáról és a 2000/31/EK irányelv módosításáról (digitális szolgáltatásokról szóló rendelet) (HL L 277., 2022.10.27., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

[69] A digitális szolgáltatásokról szóló rendelet (56) preambulumbekezdése.

[70] Pornhub, Stripchat, Videós és XNXX.

[71] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1760 irányelve (2024. június 13.) a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati átvilágításról, valamint az (EU) 2019/1937 irányelv és az (EU) 2023/2859 rendelet módosításáról (EGT-vonatkozású szöveg) (HL L, 2024/1760, 2024.7.5., ELI: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:32024L1760).

[72] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/3015 rendelete (2024. november 27.) a kényszermunkával előállított termékek uniós piacon belüli tilalmáról és az (EU) 2019/1937 irányelv módosításáról (HL 2024/3015, 2024.12.12., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3015/oj).

[73] A kábítószer-kereskedelem és a szervezett bűnözés elleni küzdelemre vonatkozó uniós ütemterv (europa.eu).

kereskedelem céljából zsákmányolnak ki kiszolgáltatott fiatalokat vagy akár gyermekeket[74]. Nemzeti szinten a tagállamok már hoztak olyan intézkedéseket, amelyek arra kötelezik vállalatokat, hogy az ellátási láncuk mentén az esetleges munkaerő-kizsákmányolás felderítése és megelőzése érdekében átvilágítást végezzenek[75]. Egyes tagállamok eleget tettek az OECD felelős üzleti magatartással kapcsolatos, multinacionális vállalkozásokra vonatkozó iránymutatásainak vagy aktualizálták azokat[76], illetve az emberkereskedelem elleni küzdelemről szóló nemzeti cselekvési terveikbe külön rendelkezéseket illesztettek be ezzel kapcsolatban[77]. Egyes tagállamok[78] konferenciákat és képzéseket szerveztek a vállalatok számára a vállalati átvilágítással kapcsolatban, míg mások szigorúbb szabályokat fogadtak el, büntetve a vállalkozásokat a kizsákmányoló magatartásért[79], illetve online iránymutatást tettek közzé arról, hogy miként lehet minimálisra csökkenteni a munkaerő-kizsákmányolás kockázatát[80].

Ami a munkaerő-kizsákmányolás bűncselekményeit illeti, Franciaország „tiltólistát" vezetett be, azaz a Munkaügyi Minisztérium egy külön erre a célra létrehozott weboldalon[81] közzéteszi a jogi személyeket elítélő jogerős bírósági határozatokat.

3.2.3. Figyelemfelhívó kampányok

2023. október 18-án, az Emberkereskedelem Elleni Küzdelem Európai Napján az Európai Bizottság kampányt indított **„Vessünk véget az emberkereskedelemnek. Szakítsuk meg a láthatatlan láncot"**[82] címmel. E kampány célja, hogy felhívja a figyelmet az emberkereskedelemre, beleértve a szexuális kizsákmányolást és a munkaerő-kizsákmányolást is. Az első fázisban a Bizottság létrehozott egy kampányoldalt, ahol az összes hivatalos nyelven mindenki által szabadon használható online videót és online anyagokat tett elérhetővé. A második fázis előkészületi szakaszban van. Középpontjában azok a tagállamok állnak majd, ahol a legmagasabb az áldozatok száma, és ahol az emberkereskedelem különböző formái vannak jelen[83].

---

[74] A EUROPEAN CRIME PREVENTION CONFERENCE 2024 | EUCPN [2024. évi európai bűnmegelőzési konferencia] a fiatalok bűncselekmények, különösen kábítószer-kereskedelem céljából történő kizsákmányolásával foglalkozott.

[75] Németországban 2023. január 1-jén lépett hatályba az ellátási láncokban alkalmazandó vállalati átvilágításról szóló törvény. Írország hasonló jogszabályok elfogadásán dolgozik. Emellett Németország a Német Kereskedelmi és Iparkamarán belül létrehozott egy szolgáltatási központot, amely rendszeresen információkkal szolgál a Németországban letelepedett vállalatok számára a munkaerő-kizsákmányolás, a kényszermunka és az emberkereskedelem kockázatáról.

[76] Csehország, Finnország.

[77] Szlovénia.

[78] Bulgária, Finnország, Lengyelország.

[79] Bulgária.

[80] Dánia.

[81] Elítélt személyek jegyzéke (travail-emploi.gouv.fr).

[82] Vessünk véget az emberkereskedelemnek. Szakítsuk meg a láthatatlan láncot – Európai Bizottság (europa.eu). Célkitűzései: i. a lakosság felvilágosítása annak érdekében, hogy felismerjék és jelentsék az emberkereskedelmet, valamint elrettentsék őket az emberkereskedelem áldozatai által nyújtott szolgáltatások igénybevételétől, ii. a lehetséges áldozatok figyelmének felhívása az emberkereskedelem veszélyeire és kockázataira, és annak megakadályozása, hogy áldozattá váljanak, iii. a munkáltatók emberkereskedelemről való tájékoztatása, és a munkáltatók attól való visszatartása, hogy emberkereskedelem áldozatául esett személyeket alkalmazzanak, valamint iv. az emberkereskedelem áldozatainak tájékoztatása jogaikról és a rendelkezésre álló segítségről.

[83] Bulgária, Spanyolország, Franciaország, Magyarország, Olaszország és Hollandia.

Az uniós ügynökségek a jelentési időszakban figyelemfelhívó tevékenységet is folytattak. Az Europol útmutatót tett közzé arról, hogy hogyan ne dőljünk be a „lover boy”-oknak[84], míg az Európai Munkaügyi Hatóság videót és több tájékoztató füzetet[85] készített, hogy felhívja a figyelmet a munkaerő-kizsákmányolás céljából folytatott emberkereskedelem kockázataira, ugyanakkor kiemelte, hogy összehangolt és közös ellenőrzések koordinálásával támogatja az alkalmazandó uniós munkajog érvényesítését.

A tagállamok[86] emberkereskedelemmel kapcsolatos figyelemfelhívó kampányokat hajtottak végre többek között a közösségi médiában, videókon, szórólapokon és plakátokon keresztül, a médiában és az iskolákban. Egyes tagállamok[87] a munkavállalói jogokról és a biztonságos munkalehetőségekről, valamint a különböző ágazatokban munkaerő-kizsákmányolás céljából folytatott emberkereskedelem veszélyeiről folytattak figyelemfelhívó kampányokat. Számos tagállam[88] a közösségi médiában, a társkereső weboldalakon és a szexuális szolgáltatásokat hirdető platformokon jelen lévő ügyfeleket megcélozva indított kampányokat. Románia például nemzetközi megelőzési kampányt indított „Ügyfelek nélkül nincs emberkereskedelem!” címmel, amelyet a román és a spanyol rendőrséggel partnerségben hajtott végre. Szlovákia kifejezetten roma nyelven tájékoztatta a roma közösséget a kényszerházasság kockázatairól.

A 2024. évi párizsi olimpiai és paralimpiai játékokkal összefüggésben a nők erőszakkal szembeni védelmével és az emberkereskedelem elleni küzdelemmel foglalkozó tárcaközi misszió (MIPROF) átfogó intézkedéseket hozott az emberkereskedelem megelőzése érdekében, többek között a következőket: i. az Országos Bíróképző Iskolával együttműködésben azzal a céllal indított képzés, hogy megfelelő képzésben részesüljön mindenki, aki potenciális áldozatokkal kerül kapcsolatba, valamint biztosítsák, hogy e személyek kellően tájékozottak és cselekvőképesek legyenek, ii. együttműködés a magánszektorral, különösen a rövid távú bérbeadással foglalkozó platformokkal és a közlekedési vállalatokkal[89] annak érdekében, hogy felhívják a figyelmüket az emberkereskedelem kockázataira és formáira, valamint ráirányítsák a figyelmüket a kellő gondosságra, iii. olyan kommunikációs kampány, amely a külföldi turisták figyelmét hivatott felhívni az emberkereskedelem kockázataira[90].

3.2.4 Képzés

A módosított irányelv tovább ösztönzi a specializált képzést: előírja a tagállamok számára, hogy mozdítsák elő az emberkereskedelem áldozataival és potenciális áldozataival valószínűleg kapcsolatba kerülő szakemberek számára nyújtott rendszeres és specializált

[84] How not to fall for the lover boy scam [Hogyan ne dőljünk be a „lover boy” átverésnek] | Europol (europa.eu).
[85] Road to fair transport [A tisztességes szállítás felé vezető út] | Európai Munkaügyi Hatóság (europa.eu), EU for fair construction [EU a tisztességes építőiparért] | Európai Munkaügyi Hatóság (europa.eu), Rights for all seasons [Jogok minden időben] | Európai Munkaügyi Hatóság (europa.eu).
[86] Belgium, Bulgária, Horvátország, Finnország, Magyarország, Luxemburg, Lettország, Málta, Hollandia, Portugália, Románia és Spanyolország.
[87] Ausztria, Bulgária, Horvátország, Ciprus, Dánia, Görögország, Olaszország, Írország, Hollandia, Lengyelország és Spanyolország.
[88] Románia, Magyarország, Spanyolország, Svédország, Írország, Románia, Lengyelország.
[89] Airbnb, Gîtes de France, AirFrance, Vinci, Volotea.
[90] Figyelemfelhívó kampány: Fighting the purchase of sexual acts and human trafficking during the Olympic and Paralympic Games Paris 2024 | Gender equality [A szexuális cselekmények vásárlása és az emberkereskedelem elleni küzdelem a 2024. évi párizsi olimpiai és paralimpiai játékok során | Nemek közötti egyenlőség] (egalite-femmes-hommes.gouv.fr).

képzést annak érdekében, hogy képessé váljanak az emberkereskedelem megelőzésére és az ellene való küzdelemre, valamint a másodlagos áldozattávállás megakadályozására. A jelentési időszakban a tagállamok számos képzési tevékenységet kínáltak különböző érdekelt felek, köztük bűnüldöző és igazságügyi hatóságok, határőrök, menekültügyi és bevándorlási tisztviselők, egészségügyi szakemberek, szociális munkások, szociális és munkaügyi felügyelők, konzulátusi személyzet, önkormányzati személyzet, valamint a légi járatok személyzete számára, hogy képesek legyenek felderíteni az emberkereskedelemmel kapcsolatos eseteket, azonosítani a lehetséges áldozatokat, meghallgatásokat végezni, valamint a tájékoztatni az áldozatokat a támogatási intézkedésekről és az áldozatkezelési rendszerekről.

Uniós szinten több uniós ügynökség dolgozott ki célzott képzési tevékenységeket. Az Európai Unió Bűnüldözési Képzési Ügynöksége (CEPOL) továbbra is biztosított képzési tevékenységeket azzal a céllal, hogy az uniós tagállamokban előmozdítsa egy nyomozói hálózat létrehozását, és közvetlenül fokozza a határokon átnyúló operatív együttműködés hatékonyságát. A sokrétű képzési tevékenységek a kriminalisztika emberkereskedelem elleni küzdelemmel kapcsolatos fő szempontjaira, különösen a szexuális kizsákmányolásra, többek között az online emberkereskedelemre, a munkaerő-kizsákmányolásra, továbbá a különleges nyomozási technikák, valamint a pénzügyi és online nyomozások integrálására terjednek ki. Az Európai Munkaügyi Hatóság emellett több képzési modult is biztosított, valamint a munkaerő-kizsákmányolással kapcsolatban képzési kézikönyveket dolgozott ki a munkaügyi felügyelők számára. Az Alapjogi Ügynökség (FRA) egy képzési kézikönyvet is összeállított a munkaügyi felügyelők és a más munkahelyi felügyelő testületek képzése céljából, amely a harmadik országbeli munkavállalók köztük az idénymunkások, az ideiglenes engedélyekkel rendelkező migráns munkavállalók és az irreguláris helyzetben lévő migránsok jogait biztosító uniós jogi védelmi normákra összpontosít[91].

Az Európai Igazságügyi Képzési Hálózat (EJTN)[92] képzést nyújtott a bírák és az ügyészek számára a munkaerő-kizsákmányolás igazságügyi vonatkozásairól és a büntetőeljárásokhoz kapcsolódó sajátos kihívásokról.

A CEPOL, az Európai Munkaügyi Hatóság és az EJTN a képzési beavatkozások terén is egyesítette erőfeszítéseit, különös figyelmet fordítva az áldozatok védelmére és az alapvető jogokra.

3.3. Az emberkereskedők üzletszerű tevékenységének ellehetetlenítése

3.3.1. Nyomozások

Az emberkereskedelmet nagyobb bűnszervezetek, valamint kisebb hálózatok vagy akár egyének folytatnak. Az Unióban működő, legnagyobb fenyegetést jelentő bűnözői hálózatokról szóló jelentésében[93] az Europol tizennyolc bűnözői hálózat esetében a szexuális kizsákmányolást, tizenhárom hálózat[94] esetében a munkaerő-kizsákmányolást,

[91] How workplace inspectors can protect third-country workers' rights - Training manual (Hogyan védhetik meg a munkahelyi felügyelők a harmadik országbeli munkavállalók jogait – Képzési kézikönyv)
[92] Európai Igazságügyi Képzési Hálózat (EJTN).
[93] Decoding the EU's most threatening criminal networks [Az EU-ban tevékenykedő, legnagyobb fenyegetést jelentő bűnözői hálózatok működésének elemzése] | Europol (europa.eu).
[94] A munkaerő-kizsákmányolás céljából folytatott emberkereskedelemmel foglalkozó bűnözői hálózatok főként Németországban, Hollandiában, Lengyelországban és Ukrajnában működnek. Az emberkereskedelem e formájával foglalkozó hálózatokon belül a grúz, a román, az orosz, az ukrán és az üzbég nemzetiségűek képviseltetik magukat a leggyakrabban.

öt hálózat esetében pedig az emberkereskedelem egyéb formáit jelölte meg egyedüli fő tevékenységként. Számos bűnözői hálózat az emberkereskedelmet a bűncselekmények más területeivel, például kábítószer-kereskedelemmel, vagyon elleni szervezett bűnözéssel, okmányokkal és személyazonossággal való visszaéléssel, valamint migránscsempészéssel ötvözi. **A kábítószer-kereskedelem és a szervezett bűnözés elleni küzdelemre vonatkozó uniós ütemtervben**[95] meghatározott operatív intézkedések célja e nagy kockázatot jelentő bűnözői hálózatok – köztük az emberkereskedelemben érintett hálózatok – elleni küzdelem.

Az egyéb új fejleményekre reagálva a **módosított irányelv** számos újdonságot vezet be azzal a céllal, hogy bűncselekménnyé nyilvánítsa az **emberkereskedelem új formáit**, szigorúbb szankciókat állapítson meg, valamint a tagállamokban fejlessze a bűnüldöző hatóságok és az ügyészségek szakértelmét és képességeit. A béranyasággal, a kényszerházassággal és az illegális örökbefogadással kapcsolatos kizsákmányolást kifejezetten olyan kizsákmányolási formaként nevezi meg, amely emberkereskedelemnek minősülhet, amennyiben teljesülnek a fogalommeghatározás egyéb elemei (magatartás és elkövetési mód).

A **bűnüldözési együttműködés** a 2021–2024-es időszakban[96] uniós és nemzeti szinten egyaránt intenzív maradt, ami abban is megmutatkozik, hogy az emberkereskedelemmel **gyanúsított személyek** teljes száma folyamatosan **16 %-kal nőtt** az előző jelentési időszakhoz képest[97]. 2022-ben az uniós polgárok aránya az Unióban regisztrált összes gyanúsított 72 %-át tette ki.

Az emberkereskedelem az **Európai Multidiszciplináris Platform a Bűnügyi Fenyegetettség Ellen (EMPACT)** egyik prioritása. 2024-ben az emberkereskedelem terén 22 operatív intézkedést hajtottak végre az EMPACT keretében. 2023-ban az EMPACT operatív intézkedései meglehetősen sikeresnek bizonyultak, és folyamatosan javuló eredményeket hoztak a közös akciónapok, az operatív munkacsoportok és az operatív eredmények számának növekedése tekintetében, nevezetesen 7 536 (potenciális) áldozatot és több mint 5 000 gyanúsítottat azonosítottak, valamint 103 pénzügyi nyomozást indítottak és 4 108 670 EUR-t foglaltak le[98].

Az EMPACT támogatta továbbá a – különösen a **hackathonok** formájában megvalósuló – **digitális nyomozásokkal** kapcsolatos innovatív megközelítéseket; ezek segítettek azonosítani azokat az online platformokat, ahol szexuális vagy munkaerő-kizsákmányolás történt, valamint segítettek a tagállamoknak elemezni a nyomozások során lefoglalt, médiából származó nagy mennyiségű digitális adatot. 2022-ben 20 ország csatlakozott, 2023-ban már 26, 2024-ben pedig 27 ország vett részt – köztük Unión kívüli szomszédos országokból[99] származó partnerek is részt vettek – a fellépésben. A fellépés során strukturált megközelítést alakítottak ki az emberkereskedelem online dimenziójával kapcsolatban, a toborzástól kezdve a potenciális áldozatok azonosításán és az áldozatok kizsákmányolásán át az emberkereskedők és bűnözői csoportok felderítéséig. Nagyon

[95] A kábítószer-kereskedelem és a szervezett bűnözés elleni küzdelemre vonatkozó uniós ütemterv (europa.eu).
[96] Az Europol 2023-ban 80 operatív találkozót, 23 közös operatív akciónapot és 2 operatív munkacsoportot támogatott.
[97] A 2021–2022-es időszakban 17 711 gyanúsítottat regisztráltak, szemben a 2019–2020-ban regisztrált 15 214 gyanúsítottal, illetve a 2017–2018-ban regisztrált 11 788 gyanúsítottal.
[98] empact-factsheets-2023.pdf (europa.eu).
[99] Ukrajna, Moldova, Albánia, Egyesült Királyság, Koszovó, Szerbia.

hasznosnak bizonyultak, mivel a hackathont követően az ellenőrzött weboldalakon jelentősen csökkent a forgalom.

A hackathon fontos szerepet játszik abban, hogy a tagállamokban az emberkereskedelem elleni küzdelemmel foglalkozó szakembereket olyan digitális eszközökkel képezzék ki, amelyeket a mindennapi munkájuk során használhatnak. A tagállamok[100] különböző stratégiákat fogadtak el a technológia használatával elősegített emberkereskedelem eseteinek felderítésére és kivizsgálására. Idetartozik az internet (mind a látható web, mind a dark web) nyílt forrásból származó, valós idejű értékelt felderítési információk elemzésével összekapcsolt megfigyelése, a keresőrobotok telepítése, a fedett műveletek, valamint a felnőtteknek szóló weboldalak szolgáltatóival és a rövid távú bérbeadással foglalkozó vállalkozásokkal való köz-magán partnerségek létrehozása is[101].

Európai szinten erőfeszítéseket tettek a **pénzügyi nyomozások** alkalmazásának javítása érdekében. Az EMPACT keretében a tagállamok az Europollal közösen kézikönyvet dolgoztak ki az emberkereskedelemmel kapcsolatos nyomozások során folytatott pénzügyi nyomozásokról. Ezen túlmenően az Europol pénzügyi információs köz-magán társulása (EFIPPP) munkafolyamatot indított az automatikus műveletfigyelésre vonatkozó mutatók kidolgozása céljából[102]. Az elkobzások számának növekedése ellenére az Europol az emberkereskedelemmel kapcsolatos bűncselekményekre vonatkozó átfogó pénzügyi adatok hiányát jelentős információs hiányosságnak tekinti. E kihívás kezelése érdekében a bűnüldöző hatóságoknak jobb ismeretekkel kell rendelkezniük, javítaniuk kell a nemzetközi együttműködést, speciális erőforrásokba kell beruházniuk, a pénzügyi intézmények és közösségek körében pedig növelniük kell a tudatosságot[103]. Nemzeti szinten a tagállamok arról számoltak be, hogy az emberkereskedelemre vonatkozó mutatók megállapítása, a köz- és magánszféra közötti partnerségek létrehozása, illetve rendszeresebb együttműködés révén szorosabb együttműködést folytatnak a pénzügyi ágazattal[104].

Uniós szinten a **munkaerő-kizsákmányolás** megelőzése **és a csalárd álláshirdetések felderítése** érdekében az Europol útmutatót tett közzé, amelyben ismerteti a leggyakoribb mutatókat[105]. Az Európai Munkaügyi Hatóság támogatta a tagállami munkaügyi hatóságokat abban, hogy a be nem jelentett munkavégzés elleni küzdelem érdekében a bűnüldöző hatóságokkal határokon átnyúló, összehangolt és közös munkaügyi ellenőrzéseket végezzenek. Az EMPACT két operatív intézkedése kizárólag a munkaerő-kizsákmányolásra összpontosított, különös tekintettel az áldozatok támogatására és – nagy kockázatot jelentő ágazatként – a mezőgazdaságra.

A vagyonvisszaszerzésről és -elkobzásról szóló, 2024. április 24-i (EU) 2024/1260 irányelv[106] megerősíti a rendőrség, az ügyészek és a bírák azon képességét, hogy felkutassák és elkobozzák a bűnszervezetek illegális tevékenységekből, többek között

[100] Írország, Spanyolország, Franciaország, Horvátország és Hollandia.
[101] Ausztria, Magyarország, Németország, Svédország, Lengyelország, Finnország, Horvátország, Szlovákia.
[102] Az EFIPPP honlapja – EFIPPP.
[103] Az Europol észrevételei.
[104] Helena projekt: Magyarország, Dánia, Belgium, Ausztria.
[105] How to spot fake job adverts [Hogyan ismerjük fel a hamis álláshirdetéseket?] | Europol (europa.eu).
[106] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1260 irányelve (2024. április 24.) a vagyonvisszaszerzésről és -elkobzásáról (HL L, 2024/1260, 2024.5.2., ELI: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:32024L1260) .

emberkereskedelemből származó nyereségét. Az irányelv továbbá megerősíti a határokon átnyúló rendőrségi együttműködést is azáltal, hogy a szervezett bűnözéssel kapcsolatos ügyekben kötelezővé teszi vagyonfelkutatási nyomozások megindítását. Bővíti a bíróságok tiltott vagyon elkobzásával kapcsolatos lehetőségeit, többek között lehetővé teszi a jogtalan vagyon bűnösséget megállapító ítélet nélküli elkobzását, amennyiben a bíróság meggyőződött arról, hogy a szóban forgó vagyon büntetendő cselekményből származik. Mindez a bűnszervezetek bűnözői tevékenységének ellehetetlenítését, struktúráik felszámolását és a további bűncselekmények elkövetésének megakadályozását hivatott lehetővé tenni.

A megújult **Schengeni Információs Rendszer (SIS)**[107] 2023. március 7-én lépett működésbe[108] és új figyelmeztetőjelzés-kategóriákat vezetett be. Ide tartoznak az olyan kiszolgáltatott személyekre vonatkozó úgynevezett „megelőző figyelmeztető jelzések", akiknek az utazását meg kell akadályozni[109]. A nagykorú kiszolgáltatott személyekre és gyermekekre vonatkozó figyelmeztető jelzéseket az illetékes nemzeti hatóságok – köztük az igazságügyi hatóságok – határozatát követően kell bevinni a SIS-be. Amennyiben a nagykorú kiszolgáltatott személy vagy gyermek emberkereskedelem veszélyének van kitéve, utazása megakadályozható, és az érintett személyt védelem alá kell helyezni. A SIS másik fontos jellemzője, hogy a rendszerbe bevitt személyek megtalálásának és azonosításának elősegítése érdekében új típusú biometrikus azonosítókkal (például tenyérnyomatokkal, ujjnyomokkal és tenyérnyomokkal, valamint eltűnt személyekkel kapcsolatos DNS-nyilvántartásokkal) egészült ki[110].

Végezetül annak ellenére, hogy 2021-ben és 2022-ben fokozódott a határokon átnyúló együttműködés és az Europol részt vett néhány összetettebb nyomozásban, jelentős különbség van az Europol által készített statisztikák és az Eurostat által közzétett hivatalos statisztikák között, különösen az áldozatok száma, életkora és állampolgársága, a kizsákmányolás formái és a gyanúsítottak száma tekintetében. Bár ezen eltéréseknek objektív okai vannak[111], hangsúlyozni kell, hogy a tagállamoknak időben meg kell osztaniuk az Europollal a releváns információkat és adatokat.

3.3.2. Büntetőeljárások és bűnösséget megállapító ítéletek

Összességében nőtt az emberkereskedelem miatt büntetőeljárás alá vont és elítélt személyek száma. A 2021–2022-es időszakban összesen 8 804 személy ellen indult

[107] Schengeni Információs Rendszer – Európai Bizottság (europa.eu).

[108] A Bizottság (EU) 2023/201 végrehajtási határozata (2023. január 30.) a Schengeni Információs Rendszer (EU) 2018/1861 európai parlamenti és tanácsi rendelet és (EU) 2018/1862 európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében végzett műveleteinek a megkezdésére vonatkozó időpont meghatározásáról (HL L 27., 2023.1.31., 29. o., ELI: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:32023D0201).

[109] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1862 rendelete (2018. november 28.) a rendőrségi együttműködés és a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés terén a Schengeni Információs Rendszer (SIS) létrehozásáról, működéséről és használatáról, a 2007/533/IB tanácsi határozat módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az 1986/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 2010/261/EU bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 312., 2018.12.7., 56. o., ELI: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:32018R1862).

[110] A Schengeni Információs Rendszert az eu-LISA működteti.

[111] Az áldozatokat különböző tagállami hatóságok és szervezetek veszik nyilvántartásba, ami a hivatalos statisztikai adatgyűjtés részét képezi, az eseteket ellenben csak a bűnüldöző hatóságok jelentik az Europolnak. A nemzeti bűnüldöző hatóságok a belföldi eseteket általában nem jelentik az Europolnak, viszont a határokon átnyúló dimenzióval rendelkező eseteket igen.

büntetőeljárás, és 4 728 személyt ítéltek el emberkereskedelem miatt. A büntetőeljárások száma 35 %-kal[112], a bűnösséget megállapító ítéletek száma pedig 57 %-kal[113] nőtt az előző, 2019–2020-as jelentési időszakhoz képest. A 2022-ben az uniós polgárok az összes büntetőeljárás alá vont személy 81 %-át és az összes elítélt személy 74 %-át tették ki. Mindazonáltal **az általános növekedés ellenére a büntetőeljárások és a bűnösséget megállapító ítéletek abszolút száma továbbra is alacsony**, különösen a regisztrált áldozatok és a gyanúsítottak számához képest.

Az Eurojust által koordinált nyomozások és büntetőeljárások száma 2019 óta csökkenő tendenciát mutat[114], ami arra világíthat rá, hogy a tagállamok nehézségekbe ütköznek az ügyek uniós ügynökséghez történő továbbításával kapcsolatban vagy nem rendelkeznek ezzel kapcsolatos ismeretekkel. Ez annak is betudható, hogy a bűncselekmény emberkereskedelemként való azonosításához szükséges bizonyítékok összegyűjtése idő- és erőforrás-igényes, ami ahhoz vezethet, hogy a tagállamok az elkövetőkkel szemben inkább más bűncselekmények miatt indítanak nyomozását és büntetőeljárást.

Egyes tagállamok a büntetőeljárás hatékonyságának növelése érdekében képzések, iránymutatások és egységes gyakorlatok formájában intézkedéseket hajtottak végre[115]. Uniós szinten a jelentési időszakban a **szakosodott ügyészekből álló fókuszcsoport** a létrehozása óta háromszor ülésezett (évente egyszer)[116] az Eurojustnak és az emberkereskedelem elleni küzdelem európai uniós koordinátorának társelnöksége alatt. Az üléseken tagállami és harmadik országbeli ügyészek vettek részt a szakértelem megteremtése és az emberkereskedelem elleni igazságügyi együttműködés fokozása érdekében, különösen a digitális és pénzügyi nyomozás, a munkaerő- és szexuális kizsákmányolás, valamint a béranyaság kizsákmányolása terén. Az ügyészek és bírák képzéséről a CEPOL és az Európai Igazságügyi Képzési Hálózat jelenlétében is tárgyaltak.

3.4. Az áldozatok korai azonosítása, segítése és védelme

Az **emberkereskedelem elleni irányelv** áldozatközpontú, a nemek közötti egyenlőség és a gyermekek szempontját figyelembe vevő megközelítést ír elő, amely a legkiszolgáltatottabbak, köztük a fogyatékossággal élő személyek és a migránsok javát szolgálja. A **módosított irányelv** számos olyan újdonságot vezet be, amely jelentősen **előmozdítja az áldozatok jogait**. Többek között előírja a tagállamok számára, hogy hozzanak létre nemzeti áldozatkezelési mechanizmusokat, amelyeknek olyan átlátható, hozzáférhető és harmonizált keretet kell alkotniuk, amely megkönnyíti és javítja az áldozatok illetékes nemzeti szervezetekhez és szervekhez való átirányítását. Az áldozatkezelési mechanizmust valamennyi áldozatra és az emberkereskedelem bűncselekményének valamennyi formájára alkalmazni kell, figyelembe véve az áldozatok egyéni konkrét kiszolgáltatottságát. Ezen túlmenően a tagállamoknak az áldozatok határokon átnyúló átirányításával foglalkozó kapcsolattartó pontot kell kijelölniük. A

[112] 2019–2020-ban 6 539 személy, 2021–2022-ben pedig 8 804 személy. A büntetőeljárás alá vont személyek száma Németország és Olaszország esetében a teljes időszakra, Ciprus esetében pedig 2019-re és 2020-ra vonatkozóan nem állt rendelkezésre.

[113] 2019–2020-ban 3 019 személy, 2021–2022-ben pedig 4 728 személy. Az elítéltek száma Belgium esetében 2020-ra és 2022-re, Olaszország esetében pedig 2019-re és 2020-ra vonatkozóan nem állt rendelkezésre.

[114] 2019-ben 183, 2020-ban 163, 2021-ben 140, 2022-ben 122, 2023-ban pedig 113 új, emberkereskedelemmel kapcsolatos ügy.

[115] Horvátország, Magyarország.

[116] 2022. június 14., 2023. június 28–29. és 2024. június 26–27.

módosított irányelv értelmében a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az emberkereskedelem áldozatai gyakorolhassák azon jogukat, hogy nemzetközi védelemért vagy azzal egyenértékű nemzeti jogállásért folyamodjanak. A tagállamoknak ezért biztosítaniuk kell, hogy az emberkereskedelem áldozatait segítő rendszer és a menekültügyi eljárások kiegészítsék, ne pedig kizárják egymást. Az áldozatkezelési mechanizmusoknak együtt kell működniük a menekültügyi hatóságokkal annak biztosítása érdekében, hogy az emberkereskedelem áldozatai – akik egyúttal nemzetközi védelemre is szorulnak – segítséget, támogatást és védelmet kapjanak.

Míg az emberkereskedelem elleni irányelv az emberkereskedelem áldozatainak sajátos szükségleteivel foglalkozik, **az áldozatok jogairól szóló irányelv**[117] az áldozatok jogaival kapcsolatos fő horizontális eszköz, amely minden bűncselekmény valamennyi áldozatára alkalmazandó. Az áldozatok jogaira vonatkozó uniós szabályok és azok végrehajtásának alapos értékelése alapján a Bizottság 2023. július 12-én javaslatot tett az áldozatok jogairól szóló irányelv felülvizsgálatára[118]. A javaslat célja, hogy az Unióban tovább erősítse az áldozatok jogait, ideértve a legkiszolgáltatottabb áldozatok, például az emberkereskedelem áldozatainak jogait is. A társjogalkotók jelenleg is tárgyalásokat folytatnak. Emellett a Bizottság továbbra is dolgozik **az áldozatok jogairól szóló uniós stratégia (2020–2025)**[119] végrehajtásán, bár a stratégia horizontális intézkedéseinek többségét már végrehajtotta.

Emellett **a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről szóló (EU) 2024/1385 irányelv**[120] elismeri, hogy a szexuális kizsákmányolás céljából folytatott emberkereskedelem bűncselekménye a nők elleni erőszak egyik formája. A nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről szóló irányelvben előirányzott konkrét megelőzési, védelmi és támogatási intézkedések kiegészítik a 2011/36/EU irányelvben meghatározott intézkedéseket.

A Bizottság 2024. április 23-án **ajánlást** fogadott el **az integrált gyermekvédelmi rendszerekről**[121]. Az ajánlás abban kívánja támogatni a tagállamokat, hogy a gyermekek szükségleteinek és mindenek felett álló érdekének megfelelően fejlesszék és megerősítsék gyermekvédelmi rendszereiket. Kiváltképp a különböző szintű hatóságok, a különböző területeken tevékenykedő szakemberek, valamint a nemzetközi és civil társadalmi szervezetek közötti koordinációt ösztönzi. Az összes ilyen gyermekvédelmi szereplőnek együtt kell működnie annak érdekében, hogy – többek között a digitális világban is – következetesen és módszeresen védjék a gyermekeket az erőszak minden (fizikai, mentális) formájától, beleértve az emberkereskedelmet is.

A jogszabályi kereten túl az uniós ügynökségek beszámoltak az áldozatok korai azonosításával és védelmével kapcsolatos intézkedéseikről. Az Európai Unió

---

[117] Az Európai Parlament és a Tanács 2012/29/EU irányelve (2012. október 25.) a bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére vonatkozó minimumszabályok megállapításáról és a 2001/220/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról (HL L 315., 2012.11.14., ELI: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:32012L0029).

[118] COM(2023) 424 final.

[119] COM(2020) 258 final.

[120] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1385 irányelve (2024. május 14.) a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről (HL L, 2024/1385, 2024.5.24., ELI: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:32024L1385) .

[121] A Bizottság (EU) 2024/1238 ajánlása (2024. április 23.) a gyermek mindenek felett álló érdekét szolgáló integrált gyermekvédelmi rendszerek kialakításáról és megerősítéséről (HL L, 2024/1238, 2024.5.14., ELI: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:32024H1238).

Menekültügyi Ügynöksége (EUAA) továbbra is nyújtott képzést a tagállamok menekültügyi és befogadási hatóságainak, valamint a nevükben tevékenykedő egyéb érdekelt feleknek. E képzés többek között az emberkereskedelem megelőzésére összpontosított, hogy felkészítse a tisztviselőket és más érintett szereplőket arra, hogy miként azonosítsák az emberkereskedelem kockázatait, illetve annak kényszerítő és ösztönző tényezőit, valamint hogyan kommunikáljanak a potenciális áldozatokkal, többek között digitális csatornákon keresztül[122]. Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (Frontex) több képzést is biztosított a határőrök számára, valamint együttműködést alakított ki a közlekedési vállalatokkal és a rövid távú bérbeadással foglalkozó vállalkozásokkal[123]. Ezen együttműködés keretében a vállalkozásokat felkérték, hogy kapcsolódjanak be a Frontex képzéseibe, és vegyenek részt az arról szóló tájékoztató előadásokon, hogy miként támogathatja a magánszektor a bűnüldözési közösséget.

Nemzeti szinten minden tagállam számolt be annak biztosítását célzó intézkedésekről, hogy minden azonosított áldozat – a sajátos nemi szükségleteket és a gyermekek sajátos igényeit figyelembe véve – segítséget, támogatást és védelmet kapjon. Ezek az intézkedések magukban foglalták a légitársaságokkal és a repülőterekkel való strukturált együttműködést, beleértve a légitársaságok személyzetének képzését is[124]. Emellett kétoldalú együttműködést alakítottak ki konkrét területeken: ilyen például a munkaerő-kizsákmányolás áldozatainak átirányítása terén folytatott német-bolgár együttműködés. Ezenkívül a tagállamok biztosították, hogy további finanszírozás álljon rendelkezésre a nem hivatalos vagy hivatalos nemzeti áldozatkezelési mechanizmusok fejlesztésére[125], vagy az emberkereskedelem áldozatai számára kialakított speciális menedékhelyek létrehozására, ideértve a férfiak számára kialakított speciális menedékhelyeket is[126]. Végezetül több tagállam is megerősítette az áldozatoknak biztosított jogi segítségnyújtást, hogy kártérítésben részesülhessenek, valamint brosúrákat és iránymutatásokat dolgozott ki[127]. Több tagállam[128] 250 EUR-tól 65 000 EUR-ig terjedő összegben ítélt meg kártérítést az emberkereskedelem áldozatainak az elszenvedett fizikai sérülésekért, anyagi károkért – beleértve a ki nem fizetett béreket is – és erkölcsi károkért.

A civil társadalmi szervezetek emellett különféle jogi tanácsadási szolgáltatást kínáltak az emberkereskedelem esetleges áldozatai számára, továbbá védelmet, menedéket, orvosi, pszichológiai és pszichiátriai támogatást, valamint oktatást biztosítottak.

3.5. Nemzetközi dimenzió

A harmadik országokkal és nemzetközi szervezetekkel kialakított partnerségek nélkülözhetetlenek az emberkereskedelemmel foglalkozó transznacionális bűnözői hálózatok elleni küzdelemhez. Lehetővé teszik a szorosabb együttműködést és az együttes fellépést igénylő közös kihívások és megoldások azonosítását. Az Unióban az áldozatok 54 %-a nem uniós állampolgár, ami a korábbi évekhez képest változó tendenciát mutat. 2022-ben a nem uniós áldozatok aránya 63 % volt. Ez a növekedés valószínűleg a migránsokat érintő emberkereskedelemmel kapcsolatos ügyek számának növekedésével, a migrációs áramlásokkal és/vagy a migráns áldozatok felderítésének annak betudható

[122] Az Európai Unió Menekültügyi Ügynökségének (EUAA) észrevételei.
[123] A Frontex találkozókat szervezett az UBER-rel, az Airbnb-vel és a vasúti szövetségekkel.
[124] Ausztria, Lettország, Lengyelország, Románia és Hollandia.
[125] Finnország.
[126] Bulgária, Horvátország, Dánia, Franciaország, Írország, Lettország, Magyarország, Hollandia, Lengyelország, Portugália, Spanyolország.
[127] Ausztria, Belgium, Magyarország, Írország.
[128] Belgium, Hollandia, Szlovákia, Olaszország, Románia, Finnország.

javulásával függ össze, hogy nőtt az emberkereskedelemmel kapcsolatos tudatosság és több nyomozást folytatnak.

A jelentési időszakban tovább erősödött a külső dimenzió: az emberkereskedelem elleni politikákat beépítették a migránscsempészés elleni küzdelemre irányuló tevékenységekbe, a tagjelölt és bővítési országokkal folytatott bővítési folyamatba, a harmadik országokkal folytatott emberi jogi, biztonsági és migrációs párbeszédekbe, valamint számos külpolitikai eszközbe és a partnerországokkal folytatott operatív együttműködésbe.

A nemzeti koordinátorok és előadók uniós hálózatának 2023. április 25–26-i[129] és 2024. december 2–3-i[130] féléves ülésein is a nemzetközi dimenzió állt a középpontban. A 2023. április 25–26-i megbeszéléseket követően az Európai Migrációs Hálózat tanulmányt készít azzal a céllal, hogy megvizsgálja a harmadik országokkal közösen végrehajtott emberkereskedelem elleni politikákat. A 2024. december 2–3-i megbeszélésnek, beleértve az emberkereskedelem elleni uniós civil társadalmi platformmal együttes ülést is, az emberkereskedelem és a migráció, így a migránscsempészés közötti kapcsolat volt a kiemelt témája. Az egyik ülésszak kifejezetten az Ukrajna elleni katonai agresszió elől menekülők védelmével és oltalmazásával foglalkozott.

Az emberkereskedelem szorosan kapcsolódik a **migránscsempészéshez**, mivel a migránsok vagy családjaik gyakran adósrabszolgaságban találják magukat, hogy kifizessék az embercsempészeket, ami kizsákmányoláshoz vezet. Migránsokat kizsákmányolás céljából is csempészhetnek. Ezért a migránscsempészés elleni küzdelemmel kapcsolatos jogalkotási, operatív és finanszírozási intézkedéseket az irreguláris migrációval összefüggő emberkereskedelem elleni küzdelemmel együtt kell kezelni[131]. Az EMPACT migránscsempészéssel és emberkereskedelemmel kapcsolatos operatív intézkedései több harmadik ország[132] részvételét irányozzák elő, és olyan intézkedéseket foglalnak magukban, amelyek az Unióban azonosított áldozatok és emberkereskedők főbb, Unión kívüli származási területeire vagy országaira összpontosítanak.

Emellett a Bizottság 2023. november 28-án migránscsempészés elleni küzdelemre irányuló csomagot terjesztett elő, amely az Unióba való jogellenes beutazáshoz, valamint az Unión belüli jogellenes átutazáshoz és tartózkodáshoz történő segítségnyújtás megelőzésére és az ellene folytatott küzdelemre vonatkozó minimumszabályok megállapításáról szóló új irányelvre irányuló javaslatból[133], a rendőrségi együttműködésnek és az Europol migránscsempészés és emberkereskedelem elleni

[129] Meeting of the EU Network of National Rapporteurs and Equivalent Mechanisms against trafficking in human beings [Az emberkereskedelem elleni küzdelemmel foglalkozó nemzeti előadók vagy azzal egyenértékű mechanizmusok uniós hálózatának ülése] – Európai Bizottság (europa.eu).

[130] EU Network of National Coordinators and Rapporteurs and EU Civil Society Platform join efforts against trafficking in human beings - European Commission [A nemzeti koordinátorok és előadók uniós hálózata és az uniós civil társadalmi platform emberkereskedelem elleni együttes erőfeszítései] – Európai Bizottság.

[131] Az Europol Migránscsempészés Elleni Küzdelem Európai Központjának 2024. évi jelentése bemutatja a migránscsempészéssel és az emberkereskedelemmel kapcsolatos legújabb fejleményeket, valamint az aktuális bűnügyi helyzetet. Tackling threats addressing challenges - Europol's response to migrant smuggling and trafficking in human beings in 2023 and onwards.pdf.

[132] Marokkó, Tunézia, Gambia, Nyugat- és Közép-Afrika, Törökország, Nyugat-Balkán, Albánia, Moldova, Pakisztán.

[133] Javaslat – AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE az Unióba való jogellenes beutazáshoz, valamint az Unión belüli jogellenes átutazáshoz és tartózkodáshoz történő segítségnyújtás megelőzésére és az ellene folytatott küzdelemre vonatkozó minimumszabályok megállapításáról (COM(2023) 755 final) EUR-Lex - 52023PC0755 - HU - EUR-Lex (europa.eu).

küzdelemben betöltött szerepének megerősítéséről szóló rendeletre irányuló javaslatból[134], valamint a migránscsempészés elleni globális szövetségre irányuló cselekvési felhívásból állt. Az irányelvjavaslat súlyosító körülményt határoz meg a kizsákmányolással járó vagy azt eredményező, migránscsempészéssel kapcsolatos bűncselekmények tekintetében. A rendeletjavaslat megerősíti az Europolon belül működő Migránscsempészés Elleni Küzdelem Európai Központját annak érdekében, hogy további kapacitásokat építsen ki mind a migránscsempészés, mind az emberkereskedelem terén folytatott, határokon átnyúló nyomozásokhoz. A megerősítés célja az ügynökségek közötti együttműködés javítása, az uniós szintű koordináció konkrét stratégiai feladatok meghatározása révén történő megerősítése, az információk ügynökséggel való megosztásának javítása, az e bűncselekmények megelőzésére és az ellenük való küzdelemre szolgáló tagállami erőforrások megerősítése, valamint az Europol által az operatív munkacsoportokon és operatív támogatást célzó kihelyezéseken keresztül nyújtott támogatás megerősítése. A javaslatokról a társjogalkotók jelenleg is tárgyalnak.

Tekintve, hogy Oroszország **Ukrajna** elleni teljes körű agressziós háborújának 2022. február 24-i kezdetét követően példátlan mértékben nőtt az emberkereskedelem kockázata, az emberkereskedelem elleni küzdelem európai uniós koordinátora **közös emberkereskedelem elleni tervet**[135] dolgozott ki. A terv végrehajtása hozzájárult e bűncselekmény megelőzéséhez és a megerősítést nyert emberkereskedelemmel kapcsolatos nyomozások számának alacsonyan tartásához. A gyors és hatékony szükséghelyzeti reagálás nyomán módosították a módosított irányelv 19. cikkét, amely szükséghelyzeti reagálási terveket irányoz elő annak érdekében, hogy jelentős szükséghelyzetek esetén megelőzzék az emberkereskedelem veszélyét. Az agressziós háború elől menekülők kiszolgáltatottságát **az átmeneti védelemről szóló irányelv** aktiválása is jelentősen csökkentette, amely azonnali védelmet és a jogokhoz való hozzáférést biztosított az Unióban[136]. A Bizottság javaslata alapján a Tanács úgy határozott, hogy 2026 márciusáig meghosszabbítja az átmeneti védelmet[137].

2022-ben az emberkereskedelem Unióban regisztrált nem uniós áldozatainak állampolgárságát tekintve az ukrán állampolgárok a második helyen álltak (421 áldozat). 85 %-uk munkaerő-kizsákmányolás, 13 %-uk pedig szexuális kizsákmányolás áldozata volt. A tagállamok és az Europol megerősítették, hogy az Unióban már a teljes körű agressziós háború kezdete előtt indultak nyomozások az említett ukrán áldozatokkal kapcsolatban, és/vagy az ilyen nyomozások olyan áldozatokhoz kapcsolódnak, akik már az Unióban tartózkodnak. Ez azonban megerősíti, hogy az ukrán állampolgárokat – köztük a teljes körű agressziós háború elől menekülőket – érintő emberkereskedelem kockázata továbbra is magas, azt az Europolnak Ukrajna támogatásával szorosan nyomon kell

[134] Javaslat – AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE a migránscsempészés és az emberkereskedelem megelőzésével, felderítésével és kivizsgálásával kapcsolatos rendőrségi együttműködés megerősítéséről, valamint az Europol által az ilyen bűncselekmények megelőzéséhez és az ellenük folytatott küzdelemhez nyújtott támogatás megerősítéséről, továbbá az (EU) 2016/794 rendelet módosításáról EUR-Lex - 52023PC0754 - HU - EUR-Lex (europa.eu).

[135] Emberkereskedelem elleni terv az ukrajnai háború elől menekülők védelme érdekében – Európai Bizottság (europa.eu).

[136] Tartózkodási jogok, a munkaerőpiachoz való hozzáférés, szállás, szociális támogatás és egyéb segítségnyújtás.

[137] Ukrajnai menekültek: a Tanács 2026 márciusáig meghosszabbította az átmeneti védelmet – Consilium (europa.eu).

követnie, és az a közös emberkereskedelem elleni terv folyamatos végrehajtását teszi szükségessé.

Az Ukrajnával folytatott, határokon átnyúló operatív együttműködést az uniós ügynökségek támogatásával már megerősítették. 2024-ben Ukrajna 19 EMPACT-műveletben vesz részt. 2023-ban az Europol koordinálta az ukrán áldozatokat érintő online bűncselekményekkel foglalkozó háromnapos hackathont, 2024 márciusában pedig 11 ország indított az Europol koordinálásával operatív munkacsoportot az ukrán nők és lányok Unión belüli szexuális kizsákmányolása elleni küzdelem céljából. 2024 májusában az Europol egy olyan bűnszervezet felszámolásában támogatta a spanyol nemzeti rendőrséget, amely a szexuális kizsákmányolás céljából folytatott emberkereskedelemben vett részt. A gyanúsítottak azzal az ígérettel kecsegtették az ukrán áldozatokat, hogy védelmet, pénzügyi támogatást és munkát biztosítanak számukra.

A jelentési időszakban a Bizottság az Európai Külügyi Szolgálattal karöltve továbbra is **együttműködött az áldozatok és az emberkereskedők más fő származási és tranzitországaival**[138], bevonva őket az operatív intézkedésekbe, a szakpolitikai párbeszédekbe és a célzott finanszírozásba. Az uniós ügynökségek kapacitásépítési tevékenységet és operatív együttműködést folytattak, valamint technikai segítségnyújtást biztosítottak a partnerországokban.

Az EU az IPA III keretében 36 millió EUR értékben finanszírozott egy, az emberkereskedelem és a migránscsempészés elleni küzdelemre irányuló regionális programot a Nyugat-Balkánon. Az EU a 2021–2022-es időszakra további mintegy 84 millió EUR értékben kötött szerződést a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (NDICI) keretében annak érdekében, hogy kezelje a bűnszervezetek irreguláris migrációban való növekvő részvételét, ami fokozza az emberkereskedelem veszélyét a migrációs útvonalak mentén, különösen az EU szomszédságában.

Az Uniós Szükséghelyzeti Alap Afrikáért keretében az EU 2019 és 2024 júliusa között 15 millió EUR értékű regionális programot finanszírozott annak érdekében, hogy támogassa az észak-afrikai országokat a migránscsempészésben és az emberkereskedelemben részt vevő szervezett bűnözői hálózatok felszámolásában.

Afrika szarván az NDICI jelenleg két jelentős, emberkereskedelem és migránscsempészés elleni küzdelemmel foglalkozó regionális projektet támogat, továbbá támogatja a migrációkezelés javítását célzó programot (BMM), amelynek célja a bűnüldöző hatóságok, a határőrök/bevándorlási tisztviselők és a védelmi szolgáltatók közötti együttműködés megerősítése. Az NDICI által finanszírozott másik program (5 millió EUR), a kartúmi regionális operatív központ (ROCK) 2022-ben lépett a második szakaszba. Célja, hogy Kelet-Afrikában csökkentse az emberkereskedelem és a migránscsempészés eseteinek számát, valamint fokozza az áldozatok védelmét. 2024. május 7-én a Bizottság új pályázati felhívást tett közzé, amely az emberkereskedelem elleni küzdelmet is az egyik célkitűzéseként határozza meg, és 15 millió EUR-t különített el a harmadik országokban zajló migránscsempészés elleni közös operatív partnerségi projektek létrehozására[139].

[138] Latin-Amerika, Nigéria, Kína, Pakisztán, Marokkó, Banglades, Nyugat-Balkán, Törökország stb.
[139] Az ISF-2024-TF2-AG-COP pályázati sablon frissített változata (europa.eu).

Nyugat-Afrika továbbra is döntő fontosságú származási és tranzitrégió azon migránsok számára, akik a közép-mediterrán útvonalon és az atlanti/nyugat-mediterrán útvonalon keresztül szabálytalanul utaznak az Unióba. Az EU közös operatív partnerségeket támogat annak érdekében, hogy fokozza partnereink Elefántcsontparton, Guineában, Mauritániában és Gambiában tett (különösen a Belső Biztonsági Alap keretében finanszírozott) erőfeszítései iránti elkötelezettséget, illetve ezen erőfeszítések hatását és hosszú távú fenntarthatóságát. Az EU 2024. március 7-én az emberkereskedelemre és a migránscsempészésére is kiterjedően migrációs partnerséget és párbeszédet indított Mauritániával. Emellett a fejlődésre és a biztonságra hatást gyakorló bűncselekmények komoly kockázatot jelentenek – különösen a leginkább érintett országokban –, és további fenyegetést jelentenek a kormányzásra és a stabilitásra nézve az egész régióban és azon kívül is. Ebben az összefüggésben az emberkereskedelem és a migránscsempészés a szenegáli, gambiai és mauritániai biztonsági programok kulcsfontosságú komponense.

Ázsiában 2024 márciusában zárult le „Az emberkereskedelem és a migránscsempészés elleni globális fellépés – Ázsia és a Közel-Kelet – GLO.ACT” elnevezésű sikeres projekt. Az UNODC által végrehajtott „A migráció kezelésének és a migránsok védelmének javítása a kiválasztott Selyemút-országokban” elnevezésű projekthez kapcsolódó program egyik komponense a GLO.ACT sikerére és tanulságaira épül, és az afganisztáni, pakisztáni és iraki emberkereskedelem és migránscsempészés elleni küzdelemre összpontosít.

Latin-Amerikában és a Karib-térségben az EU 2020 óta támogatja az EUROFRONT programot. Az emberkereskedelemre és a migránscsempészésre vonatkozó komponens hét dél-amerikai országot érintve négy határátkelőhelyet fed le. A közeljövőben a cél a meglévő kétnemzetiségű és regionális mechanizmusok eredményeként – például Paraguayban, Brazíliában vagy Ecuadorban – létrejött nemzeti cselekvési tervek végrehajtása. Az EU emellett a transznacionális szervezett bűnözés elleni EL PAcCTO programot, valamint annak emberkereskedelem és migránscsempészés elleni küzdelemre szakosodott rendőrségi együttműködési hálózatait is támogatja.

Globális szinten az NDICI (5 millió EUR-val) most indítja el „Az emberkereskedelem és a migránscsempészés elleni globális szintű fellépés és együttműködés előmozdítása az országok körében (PACTS)” elnevezésű projektet. A PACTS támogatni fogja a Dél-Dél együttműködést, emellett pedig egy erős, túlélők szerepvállalásán alapuló komponenssel is rendelkezik.

Ezenkívül az EU – többek között az emberkereskedelem elleni ügynökségközi koordinációs csoport (ICAT) keretében – továbbra is szorosan együttműködött a területen tevékenykedő **nemzetközi és regionális szervezetekkel**[140]. Továbbá az Európa Tanáccsal és annak az Emberkereskedelem Elleni Küzdelem Szakértői Csoportjával (GRETA) is folytatta együttműködését.

Nemzeti szinten a tagállamok többek között figyelemfelhívó kampányok, képzések (többek között a konzulátusok személyzetének képzése), operatív bűnüldözési és igazságügyi együttműködés, információcsere és a bevált gyakorlatok megosztása, technikai segítségnyújtás és célzott finanszírozás révén járultak hozzá a harmadik

[140] Az ENSZ Kábítószer- és Bűnügyi Hivatala (UNODC), a Nemzetközi Migrációs Szervezet (IOM), az ENSZ Menekültügyi Főbiztosának Hivatala (UNHCR), a Nemzetközi Migrációs Politikát Fejlesztő Központ (ICMPD) és az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ).

országokkal és a nemzetközi szervezetekkel fenntartott kapcsolatok megerősítéséhez[141]. Olaszország például kétoldalú megállapodásokat kötött vagy jegyzőkönyveket írt alá az emberkereskedelem áldozatainak származási vagy tranzitországaival, különösen Nigériával, Líbiával és Egyiptommal, megkönnyítve a közvetlen információcserét. A portugáliai nemzeti előadói hivatal a 2021–2023-as időszakban képzéseket dolgozott ki a tunéziai hatóságokkal karöltve**.**

4. KÖVETKEZTETÉSEK

Az emberkereskedelem összetett jellege továbbra is a nemzeti, európai és nemzetközi szintű szereplők széles körét felölelő, **átfogó választ** tesz szükségessé, ezenkívül megfelelő kapacitást és erőforrásokat, valamint jól működő koordinációs mechanizmust igényel.

A megfelelő jogi, operatív és szakpolitikai válaszok biztosítása érdekében **az EU megerősítette az emberkereskedelem elleni küzdelemre irányuló szakpolitikáit**. Az emberkereskedelem elleni küzdelemre irányuló uniós stratégia szilárd keretet biztosít, amely már végrehajtott vagy folyamatban lévő konkrét intézkedéseket tartalmaz. Az emberkereskedelem elleni módosított irányelv tovább erősíti a bűncselekményre adott jogi választ azáltal, hogy bevezeti a kizsákmányolás új formáit, valamint szigorúbb szankciókat, a – többek között online – emberkereskedelem elleni küzdelem céljából szigorúbb szabályokat, az áldozatok támogatására és védelmére vonatkozóan pedig megerősített rendelkezéseket vezet be. Ezenkívül a jelentési időszak alatt a jogi keretet számos más új uniós jogszabály és eszköz is jelentősen megerősítette.

Nemzeti szinten a tagállamok intézkedéseket hoztak az emberkereskedelem elleni intézkedések koordinálása és fokozása céljából, többek között új nemzeti cselekvési tervek és stratégiák kidolgozása vagy a meglévők aktualizálása révén, amelyek hozzájárulnak e bűncselekmény elleni küzdelem átfogó megközelítéséhez.

A jogi, szakpolitikai és operatív kereten belül elért eredmények ellenére nőtt az emberkereskedelem regisztrált áldozatainak száma és az ismert kihívások némelyike továbbra is fennáll, miközben új kihívások is megjelennek, ideértve a **kizsákmányolás új formáit**. Ezenfelül a **tendenciákban** megfigyelt **változás**, például a munkaerő-kizsákmányolás és a bűnözésre kényszerítés terjedése világszinten is egyre inkább megerősítést nyer[142], valamint változik az emberkereskedelem többségében harmadik országbeli állampolgár áldozatainak állampolgársága. Az emberkereskedők üzletszerű tevékenységének ellehetetlenítése érdekében ezekre a kihívásokra azonnal választ kell adni. A **legnagyobb fenyegetést jelentő bűnözői hálózatok** az emberkereskedelemben is részt vesznek, és az emberkereskedelem révén **hatalmas nyereségre** tesznek szert, gyakran **más büntetendő cselekményekhez** kapcsolódóan. **A büntetőeljárások és a bűnösséget megállapító ítéletek száma továbbra is alacsony** a gyanúsítottak számához képest, és gyakran enyhébb **büntetéseket** szabnak ki amiatt, hogy emberkereskedelemtől eltérő bűncselekmények miatt indítanak ellenük büntetőeljárást. A bizonyítékok gyűjtése idő- és erőforrás-igényes, és gyakran kizárólag az áldozatok vallomásain alapul. Fokozott elmozdulás tapasztalható az **online dimenzió** irányába, ami továbbra is kihívást jelent, és amit a mesterséges intelligencia tovább súlyosbíthat a jövőben.

[141] Dánia, Észtország, Franciaország, Finnország, Magyarország, Olaszország, Írország, Litvánia, Málta, Hollandia, Lengyelország, Portugália, Románia, Szlovénia, Svédország és Spanyolország.
[142] 2024. évi átfogó jelentés az emberkereskedelemről

Az emberkereskedelem elleni küzdelemmel foglalkozó uniós központ támogatni fogja a stratégia és a jogi rendelkezések végrehajtását, a bevált gyakorlatok megosztását, az emberkereskedelem elleni küzdelemmel foglalkozó szakemberek közötti párbeszéd előmozdítását, valamint bizonyos fogalmak, fogalommeghatározások és követelmények jobb megértésének biztosítását.

A jelenlegi stratégiára építve az emberkereskedelem elleni küzdelemre vonatkozó új uniós stratégia hozzá fog járulni a 2025 után felmerülő kihívások kezeléséhez. Ez az új stratégia a tagállamok által a módosított irányelvvel összhangban 2028. július 15-ig elfogadandó, emberkereskedelem elleni nemzeti tervek uniós szintű megfelelője lesz. Az uniós stratégia segíteni fog abban, hogy a prioritásokat a megelőzéstől kezdve az ítélethozatalig terjedően Unió-szerte áldozatközpontú megközelítést követve, a nem uniós partnerekkel együtt és globális szinten is összehangoltan kezeljék.